

Α.Τ.Ε.Ι: ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.

ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΝΥΠΙΑΝΤΡΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ
Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΝΟΜΙΜΟΥΣ
ΤΡΟΠΟΥΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:

ΜΑΥΡΟΦΟΡΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΡΑΤΣΙΚΑ ΝΙΚΟΛΕΤΑ.

-ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2012-

Περιεχόμενα

<u>Εισαγωγή</u>	4
Κεφάλαιο 1^ο: Η έννοια της οικογένειας	5
1.1 Οι λειτουργίες της οικογένειας άλλοτε και σήμερα	5
1.2 Το μοντέλο της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας	6
1.3 Μορφές της σύγχρονης οικογένειας και οι επιδράσεις στα μέλη της	7
1.3.1 Παραδοσιακή πυρηνική οικογένεια	8
1.3.2 Εκτεταμένη ή διευρυμένη	9
1.3.3 Μονογονεϊκή οικογένεια	10
1.3.4 Ανασυγκροτημένη οικογένεια	11
1.3.5 Χωλή οικογένεια	12
1.3.6 Ανάδοχη οικογένεια	13
1.3.7 Θετή οικογένεια	14
1.4 Ομοφυλόφιλα ζευγάρια	14
Κεφάλαιο 2^ο: Ο θεσμός του γάμου	16
2.1 Ιστορική εξέλιξη του θεσμού του γάμου	16
2.2 Ο γάμος στη σημερινή εποχή	18
2.3 Διαζύγιο	18
2.4 Ιστορική αναδρομή του διαζυγίου	19
2.5 Είδη διαζυγίου	21
2.6 Παράγοντες που συντελούν στην απόφαση για διαζύγιο	22
Κεφάλαιο 3^ο: Ο θεσμός του Πολιτικού γάμου	24
3.1 Η ιστορία και η νομική καθιέρωση του πολιτικού γάμου	24
3.2 Ο πολιτικός γάμος και οι απόψεις της εκκλησίας	25
3.3 Απαραίτητα δικαιολογητικά-διαδικασία για τη σύναψη πολιτικού γάμου	25

Κεφάλαιο 4^ο: Η έννοια του Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης	27
4.1 Διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα σε γάμο και Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης	27
4.2 Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης σε άλλες χώρες-τι ισχύει για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια	28
4.3 Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης στην Ελλάδα-τι ισχύει για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια	32
4.4 Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης και εκκλησία	33
Κεφάλαιο 5^ο:	
Μεθοδολογία έρευνας	
5.1 Εισαγωγή	34
5.2 Σκοπός Έρευνας	34
5.3 Ερευνητικά Ερωτήματα-υποθέσεις εργασίας	34
5.4 Πεδίο μελέτης	35
5.5 Δειγματοληψία	35
5.6 Τεχνικές συλλογής στοιχείων	36
5.7 Εργαλείο έρευνας	36
5.8 Στατιστική επεξεργασία δεδομένων	37
5.9 Εκτίμηση δυσκολιών για την πραγματοποίηση της έρευνας	37
5.10 Ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν	37
Κεφάλαιο 6^ο:	
Ανάλυση (πίνακες συχνοτήτων)	38
(πίνακες συνάφειας)	49
Κεφάλαιο 7^ο: Συμπεράσματα	54
<u>Βιβλιογραφία</u>	56
<u>Παράρτημα 1</u>	58

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικογένεια, αποτελεί το κύριο κύτταρο της οργανωμένης κοινωνικής συμβίωσης. Η καθιέρωση του θεσμού αυτού, έγινε από τα πρώτα κιόλας βήματα της ζωής του ανθρώπου στη γη, θεσμός που συνεχίζει να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στο κοινωνικό σύνολο. Η οικογένεια, είναι ένας αναγνωρισμένος θεσμός από όλες τις χώρες του κόσμου, είτε αυτές θεωρούνται πολιτισμένες, είτε όχι και λειτουργεί με ποικίλες μορφές.

Ο κυριότερος προορισμός της οικογένειας είναι η αναπαραγωγή, αλλά μετά τη συγκρότηση της οικογένειας και κυρίως μόλις γεννηθούν τα παιδιά, εμφανίζονται πολλές ευκαιρίες για απολαύσεις, που ο άνθρωπος μονάχα μέσα στην οικογένεια μπορεί να νιώσει.

Ο σημαντικός ρόλος που έχει ανατεθεί στην οικογένεια δεν είναι πρόσφατος. Για αιώνες τώρα, οι γονείς έχουν αφοσιωθεί στην ανατροφή των παιδιών τους. Αποτέλεσμα αυτής της μακροχρόνιας πείρας, είναι η δημιουργία ορισμένων κανόνων ανατροφής που στηρίζονται στη συνήθεια και την πείρα παρά στην επιστήμη και την παιδαγωγική.

Άλλες όμως ήταν οι συνθήκες της κοινωνικής συμβίωσης στο παρελθόν και άλλες είναι τώρα. Σήμερα οι όροι διαβίωσης, ανατροφής, υγιεινής, ενδυμασίας, μόρφωσης, ψυχαγωγίας και συμπεριφοράς έχουν ριζικά αλλάξει. Οι συνθήκες διαβίωσης σήμερα είναι περισσότερο σύνθετες από ότι στο παρελθόν, και ο ρόλος της οικογένειας έγινε ακόμα πιο δύσκολος και πιο σημαντικός.

Στη μεταβαλλόμενη διαρκώς κοινωνία μας η οικογένεια αγωνίζεται να προσαρμοστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συμβαδίσει με τις νέες συνθήκες και τα νέα ήθη. Είναι πλέον γεγονός, οι παραδοσιακές μορφές οικογένειας χάνουν έδαφος. Οι πολύτεκνες οικογένειες μειώνονται, ενώ τα μονομελή νοικοκυριά -αυτά που αποτελούνται από φοιτητές, μοναχικούς ηλικιωμένους ή εργένηδες- αυξάνονται συνεχώς. Παράλληλα ο μεγάλος αριθμός διαζυγίων και η δημιουργία νέων οικογενειών, μέσω ενός δεύτερου γάμου, συνθέτουν ολοένα ένα διαφορετικό τοπίο μονογονεϊκών ή ανασυγκροτημένων οικογενειών.

Οι επιστήμονες αρχίζουν να μιλούν για απομυθοποίηση του παραδοσιακού προτύπου και για σταδιακή αντικατάστασή του από διαφορετικές μορφές οικογένειας (Μεσσήνης, Σ.2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο όρος «οικογένεια», έχει πολλές καθώς και διαφορετικές έννοιες. Από μία έννοια τη συναντάμε σαν το στενό κύκλο των γονιών και των παιδιών, οι οποίοι ζουν στην ίδια στέγη (συζυγική ή μικρή οικογένεια).

Μπορεί επίσης να σημαίνει ένα πλατύτερο κύκλο προσώπων ή συζυγικών συγγενειών, που κατάγονται από ένα κοινό γενάρχη και ζουν μαζί (πατριαρχική οικογένεια).

Τέλος, μπορεί να σημαίνει όλα τα πρόσωπα με κοινή καταγωγή, άσχετα από το βαθμό συγγένειας τους και από το αν ζουν ή όχι στην ίδια στέγη (με την πλατιά έννοια). (Κουμάντος,1982)

1.1 ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στα παλιότερα χρόνια, οι λειτουργίες που ανατίθεντο στην οικογένεια, από την κοινωνία (ιδιαίτερα στην οικογένεια με την πατριαρχική της μορφή) ήταν πάρα πολλές.

Σύμφωνα με τον Κουμάντο(1982)οι οικογένειες στην αρχαία Ελλάδα και στη Ρώμη λειτουργούσαν ως:

- **Οικονομικές μονάδες**, αφού ένα σοβαρό τμήμα των οικονομικών διαδικασιών αναπτυσσόταν μέσα στα πλαίσια της οικογένειας.
- **Πολιτικές μονάδες**, αφού η οργάνωση και λειτουργία του κράτους στηρίζονταν στις οικογένειες και όχι στα άτομα.
- **Θρησκευτική μονάδα**, εφόσον οι θεοί είχαν ιδιαίτερη παρουσία στην κάθε οικογένεια.
- **Παιδαγωγική μονάδα**, αφού είχε την ευθύνη για τη σωματική, τη ψυχική και πνευματική ανάπτυξη των παιδιών.
- **Μονάδα ανάπτυξης των ανθρωπίνων σχέσεων** ανάμεσα στα μέλη της, αφού μέσα στην ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της οικογένειας, ατμόσφαιρα στοργής και αγάπης, δημιουργείται το κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα για την ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας.

Στη σύγχρονη εποχή, από την άλλη, δεν διατηρούνται όλες οι προαναφερθείσες λειτουργίες της οικογένειας. Η οικογένεια δεν παίζει κανένα πια πολιτικό ή θρησκευτικό ρόλο. Όσο αφορά την οικονομική διαδικασία της παραγωγής, ο ρόλος της έχει εξασθενήσει, με ελάχιστες τις εξαιρέσεις των οικογενειακών βιοτεχνιών ή αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Αντίθετα, η κοινή στέγαση και η κοινή κάλυψη δαπανών που σχετίζονται άμεσα με τη στέγαση, παραμένει σαν οικονομική καταναλωτική λειτουργία της οικογένειας. Επίσης, η οικογένεια λειτουργεί και στη σημερινή εποχή ως «παιδαγωγική μονάδα» και ως «μονάδα ανάπτυξης των ανθρωπίνων σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της» αλλά και αυτές οι λειτουργίες έχουν περιοριστεί στη σημερινή εποχή κάτω από την πίεση των σύγχρονων αναγκών (πχ. όταν και οι δύο γονείς εργάζονται, ένα μεγάλο μέρος της παιδαγωγικής ευθύνης ανατίθεται σε παιδικούς σταθμούς, ή μεταφέρεται σε συγγενικά ή ακόμα και σε μη συγγενικά άτομα που αναλαμβάνουν την ευθύνη αυτή επί πληρωμή). (Κουμάντος, 1982)

1.2 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Η ελληνική οικογένεια, στο πέρασμα των χρόνων, έχει υποστεί αρκετούς μετασχηματισμούς. Από πυρηνική που ήταν στο παρελθόν, έχει μετατραπεί σε εκτεταμένη, διαζευγμένη ή ανασυγκροτημένη οικογένεια. Ήταν αυτόνομο οικονομικό σύστημα και έχει γίνει καταναλωτικό οικογενειακό σύστημα. Ήταν οικογένεια γέννησης πολλών παιδιών και σήμερα έχει φτάσει στην υπογεννητικότητα.

Όλα αυτά τα δεδομένα έχουν επιφέρει επίσης μεταβολές στην εσωτερική λειτουργία της και έχουν οδηγήσει αναπροσαρμογή των ρόλων που αναλαμβάνουν τα μέλη της.

Σύμφωνα με τον Μεσσήνη, Σ (2011), στην Ελλάδα, οι δέκα χιλιάδες από τους εκατό χιλιάδες γάμους που γίνονται κάθε χρόνο, καταλήγουν στο διαζύγιο. Από τα διαζύγια αυτά μένουν χωρίς οικογένειες οχτώ χιλιάδες παιδιά. Σε αυτά πρέπει να προσθέσουμε και δύο χιλιάδες εξώγαμα που γεννιούνται κάθε χρόνο από ζευγάρια που δεν έχουν παντρευτεί..

Η κρίση που περνάει, ο θεσμός της οικογένειας και ιδίως η ευκολία με την οποία οι γονείς σήμερα προχωρούν στη διάλυση του γάμου, αλλά και στην επανασύσταση άλλης οικογένειας για δεύτερη και συχνά για τρίτη φορά, δημιουργεί, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου οι διαλυμένες οικογένειες έχουν ήδη αποκτήσει παιδιά, μεγάλα και συχνά αζεπέραστα προβλήματα.

Παλιότερα οι γάμοι διαρκούσαν «εφ' όρου ζωής», ενώ τώρα η διάρκειά τους δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, τα πέντε με έξι χρόνια. Από το 1972 μέχρι σήμερα, έχουμε μεγάλη αύξηση των διαζυγίων και ανάπτυξη των ελεύθερων σχέσεων. Η μεταβολή αυτή οφείλεται μεταξύ άλλων σε ένα επαναπροσδιορισμό του κοινωνικού ρόλου των δύο φύλων. Ο άντρας, από τη μία μεριά, ίσως δεν χρειάζεται μια γυναίκα για να «μένει» στο σπίτι και να το φροντίζει, και η γυναίκα από την άλλη δεν χρειάζεται έναν άντρα, να εξασφαλίσει τα απαραίτητα για τη συντήρησή της εισοδήματα. Συνεπώς η ένωση δύο ανθρώπων προσδιορίζεται κατά κύριο λόγο από την αναζήτηση της ευτυχίας μέσω του ερωτικού συναισθήματος.

Παράλληλα η μείωση των γεννήσεων, η άρνηση για δημιουργία οικογένειας, κλπ. είναι παραδείγματα αυτής της "κρίσης". Τέλος η είσοδος της γυναίκας στην αγορά εργασίας αλλά και σε όλα τα κοινωνικά δρώμενα της εποχής έχει τροποποιήσει την εικόνα της γυναίκας και κατ' επέκταση την δομή της οικογένειας. (Μεσσήνης, 2011).

1.3 ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Η Ελληνική οικογένεια εξελίσσεται δυναμικά, τόσο στη μορφή, όσο και στο περιεχόμενο. Σήμερα, όπως προαναφέρθηκε, συνυπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι οικογένειας. Μία διάκριση που πρέπει να γίνει, είναι δύο τύποι οικογένειας που συνυπάρχουν σε όλους τους τύπους που θα αναλυθούν παρακάτω.

Είναι η οικογένεια **προσανατολισμού** και η οικογένεια **αναπαραγωγής**.

Η πρώτη, είναι η οικογένεια μέσα στην οποία γεννιέται κανείς και αποτελείται από τον εαυτό του, τα αδέρφια του-αν υπάρχουν-και τους γονείς του. Η δεύτερη δημιουργείται όταν ένας άνθρωπος σχηματίσει μια νέα οικογένεια όπου ίσως παντρευτεί και κάνει παιδιά.

Αναφορικά με τους διάφορους τύπους οικογένειας που δημιουργούνται με την αλλαγή των κοινωνικών δεδομένων ή αποτελούν ήδη παραδοσιακά πρότυπα πάνω στα οποία «πατούν» οι νεότεροι άνθρωποι έχουμε τους εξής:

- Την **παραδοσιακή πυρηνική** οικογένεια, που δημιουργείται με γάμο και περιλαμβάνει γονείς και παιδιά.
- Την **εκτεταμένη οικογένεια**, που αποτελείται όχι μόνο από τους γονείς και τα παιδιά αλλά και από άλλα συγγενικά πρόσωπα, όπως πχ. παππού και γιαγιά.
- Την **μονογονεϊκή** οικογένεια, η οποία προκύπτει από διαζύγιο, χηρεία, ή πρόκειται για ανύπαντρες μητέρες.

- Την **ανασυγκροτημένη οικογένεια**, που προκύπτει μετά από διαζύγιο ή περιπτώσεις χηρείας
- Την «**χωλή**» οικογένεια, όπου οι γονείς, χωρίς να είναι διαζευγμένοι, δεν μένουν μαζί για διάφορους λόγους. (Μεσσήνης, Σ. 2011).

1.3.1. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Στις παραδοσιακές κοινωνίες, έχουμε συνηθίσει την εικόνα ενός ζευγαριού και των παιδιών τους, που λειτουργούν ως ομάδα σε όλα τα επίπεδα.

Στην πυρηνική οικογένεια ένα μέλος, το παιδί, αποκτά πρωταρχικό ρόλο, αποτελεί σκοπό και πάνω σε αυτό βασίζεται ο γάμος και η δημιουργία της οικογένειας.

Οι επιδιώξεις δυο ανθρώπων που αποφασίζουν να ζήσουν μαζί, εναποτίθενται τελικά σε ένα τρίτο, το παιδί και σκοπός τους είναι να εκπληρωθούν οι στόχοι του τρίτου.(Κατάκη,1994).

Η μορφή αυτή οικογένειας, επιδιώκει την κοινωνική άνοδο των μελών της, καθώς μέσα από την προσαρμογή των παιδιών στις καινούριες συνθήκες της κοινωνίας, προωθείται η οικογένεια ως σύνολο. Για την επίτευξη των επιδιώξεων αυτών, παρατηρείται μία υπερβολική προσήλωση στην προσπάθεια για τη μόρφωση των παιδιών, μία διάχυτη αγωνία και πίεση για την επίδοση τους στο σχολείο, καθώς η επιτυχία των παιδιών είναι στενά συνυφασμένη με την προώθηση και την ψυχολογική ανάταση των ίδιων των γονιών.(Κατάκη,1994).

Το μοντέλο της πυρηνικής οικογένειας, χαρακτηρίζεται από έντονα στοιχεία αλληλεξάρτησης, τα οποία όμως τελικά καταλήγουν σε αντιφάσεις και συγκρούσεις, τόσο για τους γονείς, όσο και για τα παιδιά. Ο αγώνας για την επίτευξη των προσωπικών επιδιώξεων, απαραίτητος όχι μόνο για την υλική ευημερία, αλλά και για τη στήριξη της προσωπικότητας, συγκρούεται μοιραία με τις προσδοκίες των άλλων μελών της οικογένειας για συντροφικότητα, υποστήριξη και φροντίδα. Όλη αυτή η αγωνία των γονιών για την κοινωνικοποίηση του παιδιού και την επίτευξη της πνευματικής τους ανέλιξης, οδηγεί αφενός τους γονείς σε συναισθήματα ευτυχίας, ικανοποίησης και κοινωνικής ανόδου, και αφετέρου σε θλίψη και πόνο, καθώς τα παραπάνω συνεπάγονται την απομάκρυνση του παιδιού από το σπίτι (Μεσσήνης,2011).

Από την άλλη μεριά, τις ίδιες αντιφατικές τάσεις και συναισθήματα, βιώνουν και τα παιδιά, καθώς είτε επιτύχουν, είτε αποτύχουν, δε θα απελευθερωθούν από τη σύγκρουση με τους γονείς. Γνωρίζουν καλά ότι η αποτυχία εισπράττετε από τους

γονείς ως προδοσία, και η επιτυχία καθώς συνεπάγεται την απορρόφηση των παιδιών σε άλλες κοινωνικές ομάδες, δεν οδηγεί και αυτή τελικά στην ολοκλήρωση και την ικανοποίηση των γονιών.

Ο παιδοκεντρικός αυτός χαρακτήρας επιδρά δραστικά και στη γυναικεία ταυτότητα, καθώς αισθάνεται πως, ο μοναδικός άνθρωπος που την έχει πραγματικά ανάγκη είναι το παιδί της, στο οποίο και προσφέρει την απόλυτη φροντίδα και αφοσίωση, αναμένοντας μέσα από την επιτυχία και την ολοκλήρωση των παιδιών, την προσωπική της αναγνώριση(Μεσσήνης,2011).

1.3.2. Η ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η οικογένεια αυτή αποτελείται, όχι μόνο από τους δύο συζύγους και τα παιδιά τους, αλλά περιλαμβάνει και άλλα συγγενικά πρόσωπα, όπως είναι οι παππούδες, οι γιαγιάδες, οι θείοι ή οι θείες και τα ξαδέρφια. Επομένως, αυτή η οικογένεια περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες πυρηνικές οικογένειες που συνδέονται με δεσμούς συγγένειας. Η κλασική εκτεταμένη οικογένεια συχνά αποκαλείται «οικογένεια τριών ή τεσσάρων γενεών», διότι περιέχει τις τρεις γενιές των παππούδων, των γονέων και των παιδιών, που συνήθως ζουν αν όχι κάτω από την ίδια στέγη, πάντως στον ίδιο δρόμο ή στην ίδια γειτονιά και διατηρούν τακτική επαφή.(Μεσσήνης,2011).

Η εκτεταμένη οικογένεια, αποτελεί μια συνεργατική ομάδα, στην οποία ανήκει από κοινού κάθε σημαντικό περιουσιακό στοιχείο, και ο αρχηγός της οικογένειας, είτε πατέρας, είτε αδερφός, είναι ο διαχειριστής της περιουσίας και όχι ο ιδιοκτήτης. Καθώς συχνά οι ανάγκες του ατόμου ταυτίζονται με τις ανάγκες του συνόλου, το άτομο οφείλει να θέτει το συμφέρον του συνόλου ως ανώτερο και σημαντικότερο από το προσωπικό του συμφέρον, να είναι απόλυτα αφοσιωμένο στη οικογένεια του ενώ όλα τα μέλη είναι υπεύθυνα για τις πράξεις και τη συμπεριφορά οποιουδήποτε άλλου μέλους.

Ο σύζυγος – πατέρας είναι αδιαμφισβήτητα ο αρχηγός της οικογένειας, καθώς είναι αυτός που παίρνει τις αποφάσεις για λογαριασμό ολόκληρης της οικογένειας, αυτός που έχει την καθολική ευθύνη για όλα τα θέματα της οικογένειας. Εκπροσωπεί την οικογένεια στον έξω κόσμο, αγωνίζεται για να θρέψει την οικογένεια του, να εξασφαλίσει τα συμφέροντα τους και να τους προστατεύσει από κάθε είδους επιθέσεις. Ο ρόλος της γυναίκας από την άλλη μεριά, είναι συντονιστικός και συνδετικός, καθώς αποτελεί το σύμβολο αγάπης που δένει την οικογένεια και συμπληρώνει το ρόλο του άντρα(Μεσσήνης,2011).

1.3.3. ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η δημιουργία μονογονεϊκής οικογένειας, εκφράζει την επιλογή της άρνησης της συζυγικής σχέσης, αλλά όχι της γονικής. Η εκπληκτική αύξηση του ποσοστού των μονογονεϊκών οικογενειών, συνιστά σημαντική εξέλιξη, χαρακτηριστική των σύγχρονων κοινωνιών, ενώ στην αύξηση αυτή οδήγησαν «η εξάλειψη των προκαταλήψεων ως προς τις άγαμες μητέρες, η επιθυμία των γυναικών για αυτονομία, η αύξηση των διαζυγίων, η μείωση της γαμηλιότητας και των δεύτερων γάμων». (Μουσούρου,1981).

Έχουμε όμως και πολλές άλλες περιπτώσεις όπως είναι μητέρες που ζουν μόνες με ένα παιδί αγνώστου πατρός, όπου το παιδί σπάνια γνωρίζει τον πατέρα του σε κάποιο σημείο της ζωής του, ή μητέρες που γνωρίζουν μεν τον πατέρα αλλά ο τελευταίος αρνείται να αναγνωρίσει το παιδί. Η γυναίκα αποφασίζει να κρατήσει το παιδί και να το μεγαλώσει μόνη της ενώ το παιδί θα μάθει για τον πατέρα του κάποια στιγμή της ζωής του αν το θελήσει η ίδια η μητέρα ή εάν τον αναζητήσει μόνο του. Άλλη περίπτωση είναι οι χήρες και οι χήροι όπου το παιδί μπορεί να έχει γνωρίσει τον άλλο γονέα σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό ανάλογα με την ηλικία που ήταν όταν εκείνος πέθανε και με το πόσο του μιλούν γι' αυτόν και υπάρχουν φωτογραφίες του στο σπίτι(Μεσσήνης,2011).

Συμβαίνει επίσης να υπάρχει ελεύθερη σχέση μεταξύ δύο γονέων οι οποίοι έχουν αναγνωρίσει το παιδί αλλά δεν θέλουν να ζουν κάτω από τη ίδια στέγη. Το παιδί σε αυτή την περίπτωση, σε αντίθεση με αυτή των διαζευγμένων γονιών, έχει ζήσει ανέκαθεν με αυτόν τον τρόπο σε ένα τέτοιο περιβάλλον και δεν αποχωρίστηκαν αργότερα οι γονείς του.

Η υιοθεσία αποτελεί ακόμη ένα λόγο δημιουργίας μονογονεϊκής οικογένειας όταν ορισμένα μοναχικά άτομα αποφασίζουν να υιοθετήσουν ένα ή περισσότερα παιδιά. Παρόμοια κάποια άτομα επιλέγουν αντί να υιοθετήσουν ένα παιδί να επιλέξουν ένα σύντροφο μόνο για να κάνουν ένα παιδί, χωρίς όμως να θέλουν να ζήσουν μαζί του.

Σε όλες τις περιπτώσεις ο γονέας πρέπει να «χωριστεί στα δύο». Εφόσον ο ένας γονέας είναι απών, ο άλλος θα πρέπει να εξασφαλίσει στο παιδί κατά κάποιο τρόπο μια διπλή γονική παρουσία. Αυτό αποτελεί μεγάλη ψυχική διαθεσιμότητα, η οποία δεν διατίθεται πάντα, ειδικά όταν ο γονέας είναι ευάλωτος λόγω χηρείας ή χωρισμού.

Όταν ο ένας γονέας χάνεται μετά από ένα διαζύγιο ή θάνατο, αφήνει μια κενή θέση, ή οποία δύσκολα καλύπτεται. Ο άδειος αυτός χώρος πολλές φορές σπρώχνει το παιδί κοντά στο γονέα με τον οποίο πλέον ζει και δημιουργείται μία πολύ έντονη σχέση μεταξύ τους, ιδίως όταν το παιδί δεν βλέπει πια το γονέα που έφυγε. Μια μητέρα επίσης που βρίσκεται ξαφνικά μόνη με ένα παιδί, μπορεί να φτάσει στο σημείο να αφοσιωθεί ολόψυχα σε αυτό. Ορισμένα παιδιά επίσης, έχουν την τάση να αναλαμβάνουν το ρόλο του συζύγου, του έμπιστου, του υποστηρικτή, ο οποίος προστατεύει το γονέα του από τα καταθλιπτικά συναισθήματα(Μεσσήνης,2011).

Ο κίνδυνος που δημιουργείται στη μονογονεϊκή οικογένεια, είναι να ταυτιστεί το παιδί με τη μητέρα ή τον πατέρα και να εγκλωβιστούν και οι δύο σε έναν κόσμο δικό τους, έναν κόσμο που δύσκολα χωρά τρίτους. Τα πράγματα είναι χειρότερα όταν από το οικογενειακό περιβάλλον λείπει η τακτική παρουσία άλλων συγγενικών προσώπων όπως παππούδες, θείες, κ.τ.λ.

Μερικές φορές επίσης, που ο γονέας είναι αδύναμος ή απογοητευμένος και αγχωμένος, το παιδί αναλαμβάνει την υποχρέωση να φροντίζει το γονέα του και τότε γίνεται γονέας του γονέα του. Επειδή αισθάνεται υπεύθυνο για την κατάστασή του, κάνει τα πάντα προκειμένου να τον απαλλάξει από κάθε έγνοια, κάθε αντιξοότητα και υποκρίνεται συνήθως ότι όλα πάνε καλά και είναι ευτυχισμένο. Παραμερίζει όλα του τα συναισθήματα, όλες του τις απαιτήσεις και όλες τις προσωπικές του σκέψεις για να ασχοληθεί αποκλειστικά με το γονέα που βρίσκεται σε απόγνωση.

Ορισμένα παιδιά ξεπερνούν όλη αυτή την κατάσταση βρίσκοντας ένα πατρικό υποκατάστατο στο πρόσωπο ενός καθηγητή, ενός φίλου της μητέρας ή του πατέρα, ενός συγγενικού προσώπου ή στον πατέρα ή τη μητέρα κάποιου φίλου τους. Όλα αυτά τα πρόσωπα θα λειτουργήσουν σαν διαδοχικοί μεσάζοντες που θα του επιτρέψουν να σκιαγραφήσει ένα πρότυπο προς ταύτιση (Μεσσήνης,2011).

1.3.4 ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Οι ανασυγκροτημένες οικογένειες, είναι αυτές που δημιουργούνται από τον δεύτερο γάμο του ενός, ή και των δύο συζύγων, μετά από ένα διαζύγιο ή μία περίπτωση χηρείας. Ορισμένες φορές, ένα παιδί που μπορεί να δημιουργηθεί από αυτή την ένωση, έρχεται να συμπληρώσει την όλη διάταξη. Οι λέξεις «μαμά» και «μπαμπάς» προορίζονται περισσότερο για τους βιολογικούς γονείς, γι' αυτό συνήθως το παιδί προσφωνεί τον «πατριό» του ή τη «μητριά» του με το όνομά τους.

Κατά τα λεγόμενα του Μεσσήνη,(2011)οι διαζευγμένοι γονείς στο παρελθόν, δεν τολμούσαν να δημιουργήσουν μία νέα οικογένεια, επειδή ντρέπονταν τον κοινωνικό περίγυρο εφόσον το διαζύγιο, θεωρείτο κάτι το απρεπές. Έπειτα, ίσως φοβούνταν τις επιπλοκές, πιστεύοντας ότι, ήταν πολύ πιθανό την πρώτη αποτυχία, να την ακολουθήσει μια δεύτερη, με αποτέλεσμα να ζημιωθούν όλοι διπλά και ιδίως τα παιδιά. Στις μέρες μας όμως, η κοινωνία έχει εξελιχθεί, είναι πιο ανεκτική ενώ τα ζευγάρια πλέον τολμούν να χωρίσουν και να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους πολύ πιο εύκολα.

Συμβαίνει επίσης συχνά, οι γονείς να αρνούνται και σήμερα να συγκατοικήσουν ή να ξαναπαντρευτούν εξαιτίας των παιδιών, είτε επειδή εκείνα έχουν αντίρρηση, είτε επειδή ο γονέας δεν θέλει να επιβάλει νέες αλλαγές στην καθημερινή τους ζωή.

Το φαινόμενο όμως των διαδοχικών συμβιώσεων, είναι ολοένα και συχνότερο. Η πρώτη από αυτές, είναι όλο και πιο σύντομη και η δεύτερη παίρνει τις περισσότερες φορές τη μορφή συγκατοίκησης ή συμβίωσης παρά γάμου. Αυτή η νέα οικογενειακή οργάνωση δημιουργεί μια σειρά από πρακτικά, νομικά, οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα, τόσο στα παιδιά όσο και στους ενήλικες.

Το παιδί έχει πλέον δύο οικογένειες, μία βιολογική οικογένεια, που είναι όμως διαλυμένη και μια πραγματική οικογένεια στην οποία ζει καθημερινά. Αυτή η οικογενειακή κατάσταση αν και δυναμική είναι δύσκολη επειδή είναι περίπλοκη. Η στιγμή της ανασυγκρότησης συνιστά μια νέα κρίση, μια ασταθή κατάσταση που συνεπάγεται πολύ κόπο, χρόνο, μεγάλη υπομονή και ψυχική διαθεσιμότητα. (Μεσσήνης,2011).

1.3.5.«ΧΩΛΗ» ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η σημερινή πραγματικότητα, έχει δημιουργήσει και μια άλλη μορφή οικογένειας, τη «χωλή» οικογένεια. Πρόκειται για συζυγικές οικογένειες που έχουν διασπαστεί σε δυο τμήματα, όχι γιατί οι σύζυγοι δεν επιθυμούν να ζουν μαζί, αλλά γιατί μη οικογενειακοί λόγοι τους οδήγησαν σ' αυτό.

Κατά το Μεσσήνη,(2011) η κατάσταση αυτή, οφείλεται κυρίως σε κοινωνικοοικονομικούς λόγους.

Το πρόβλημα της ανεργίας που μαστίζει τις σημερινές οικογένειες, τα έντονα οικονομικά προβλήματα και οι μεγάλες κοινωνικές απαιτήσεις, οδηγούν στην διάσπαση του ζευγαριού, προκειμένου να διασφαλίσουν μια ικανοποιητική ζωή. Τέτοια παραδείγματα «χωλών» οικογενειών, έχουμε όταν υπάρχουν λόγοι, όπου η

εργασία των συζύγων, τους υποχρεώνει να είναι μακριά, όπως ναυτικοί, μετανάστες, υπάλληλοι αποσπασμένοι σε άλλη περιοχή από εκείνη την οποία η οικογένεια κατοικεί μόνιμως, καλλιτέχνες, επαγγελματίες, αθλητές κ.λπ. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις, όπου οι λόγοι δεν είναι επαγγελματικοί, αλλά συνέπεια κάποιων καταστάσεων, όπως όταν ο ένας σύντροφος είναι ασθενής, φαντάρος ή βρίσκεται στη φυλακή.

Οι επιδράσεις σε αυτή την περίπτωση, κυρίως για τα παιδιά, μοιάζουν με αυτές τον μονογονεϊκών οικογενειών αλλά σε ένα πολύ πιο «ελαφρύ» κλίμα καθώς ο γονέας απουσιάζει για μεγάλα χρονικά διαστήματα, αλλά όποτε είναι δυνατό επισκέπτεται την οικογένειά του. Και πάλι όμως η απουσία προτύπου για το παιδί που δεν έχει σε καθημερινή βάση και τους δύο γονείς είναι σημαντική και καθοριστική αλλά σε έναν πιο κατανοητό βαθμό καθώς το παιδί γνωρίζει τον γονέα που απουσιάζει και την κατάσταση που τον αναγκάζει να είναι μακριά. (Μεσσήνης,2011).

1.3.6. ΑΝΑΔΟΧΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ο όρος, αναφέρεται στην οικογένεια η οποία πληρώνεται για να αναλάβει τη φροντίδα ενός παιδιού, αφού η βιολογική του οικογένεια, έστω προσωρινά δεν δύναται να αναλάβει και να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση.

Συνήθως, οι κοινωνικοί λειτουργοί εξετάζουν πρωτίστως τη δυνατότητα τοποθέτησης του παιδιού σε οικογένεια συγγενική της βιολογικής του. Δευτερεύουσα έρχεται η επιλογή για τοποθέτηση σε μη συγγενική οικογένεια και τελευταία, η επιλογή της εισαγωγής του παιδιού σε ίδρυμα (Κουσίδου,1989).

Σκοπός της ανάδοξης οικογένειας, είναι να φροντίζει το παιδί(ή τα παιδιά) σα να ήταν δικό του, αλλά ταυτόχρονα να αποδέχεται και να θυμάται πάντα, ότι το παιδί έχει τη βιολογική του οικογένεια στη οποία θεωρείται ότι κάποτε θα επιστρέψει.

Αυτός άλλωστε είναι και ο απώτερος σκοπός της ανάδοξης οικογένειας, η επιστροφή του παιδιού στην φυσική του οικογένεια, παρόλο που αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε.

Αυτή είναι και η διαφορά ανάμεσα στις ανάδοχες και στις θετές οικογένειες όπου η τελευταία προσφέρει μόνιμη τοποθέτηση του παιδιού(Κουσίδου,1989).

1.3.7. ΘΕΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Οι θετές οικογένειες δημιουργούνται με 2 τρόπους:

1. με την εκούσια συναίνεση των φυσικών γονέων τους,(συνήθως της μητέρας) ή
2. μέσω του συστήματος παιδικής προστασίας.

Στην πρώτη περίπτωση, πρόκειται για παιδιά, συνήθως μικρής ηλικίας, που για διάφορους λόγους (οικονομικούς, ανεπιθύμητη-μη προγραμματισμένη εγκυμοσύνη, εκτός γάμου γέννηση κ α) οι γονείς (ή η μητέρα αν δεν υπάρχει πατέρας) δεν έχουν τη δυνατότητα να τα μεγαλώσουν.

Τα παιδιά που εκουσίως προσφέρονται από τους γονείς για υιοθεσία, παραδίδονται στην προστασία μιας κοινωνικής οργάνωσης, η οποία έχει την ευθύνη των παιδιών ώσπου να υιοθετηθούν, αλλά και της παρακολούθησης, της μετά από την υιοθεσία πορείας τους.

Στην δεύτερη περίπτωση, η υιοθεσία γίνεται ακούσια, χωρίς συνήθως οι γονείς να το επιθυμούν.(η οργάνωση μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να αναπληρώσει τη συναίνεσή τους) Τα παιδιά ανατίθενται στην προστασία μιας κρατικής ή κοινωνικής οργάνωσης για το λόγο ότι οι γονείς έχουν χάσει την επιμέλεια (η οργάνωση την έχει αναλάβει)(Κουσίδου,1989).

1.4. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ

«Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, αποτελούν πλήρη άρνηση της βάσης του γάμου και της οικογένειας που είναι η γενετήσια σχέση ετερόφυλων ενηλίκων».
(Μουσούρου,1993:106).

Μέχρι τη δεκαετία του 1970, η έρευνα πάνω στο θέμα αυτό ήταν περιορισμένη. Παρατηρείται αύξηση της συχνότητας των ομοφυλοφίλων ζευγαριών, καθώς και της πίεσης που ασκούν αυτά στην κοινωνία να θεσμοθετήσει γάμους, καθώς και τη δυνατότητα να υιοθετούν παιδιά.

Σχετικά με τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, έχουν διατυπωθεί δύο απόψεις από το κοινωνικό σύνολο, η μία θετική και η άλλη αρνητική.
Η θετική στάση, προσπαθεί να αποδείξει τον σαθρό χαρακτήρα των αρνητικών επιχειρημάτων τα οποία (κατά την άποψη αυτή) εκφράζουν προκατάληψη.

Οι οπαδοί της θετικής στάσης, υποστηρίζουν ότι οι προκαταλήψεις που κυριαρχούν την αρνητική στάση, αυξάνουν τα προβλήματα που το ιδιότυπο αυτό σχήμα ήδη αντιμετωπίζει.

Η αρνητική στάση αναφέρεται σε επιχειρήματα:

- **Βιολογικά:** αφού το σχήμα δεν εναρμονίζεται με τις φυσιολογικές και ψυχολογικές διαφορές των δύο φύλων και την αδυναμία αναπαραγωγής.
- **Θρησκευτικά:** αφού η χριστιανική παράδοση δεν παραδέχεται την μορφή αυτή ζευγαριού.
- **Κοινωνικά** επιχειρήματα: τα οποία περιλαμβάνουν τις δυσκολίες κοινωνικής ένταξης αλλά και της ψυχολογικής ανάπτυξης των παιδιών, από τα οποία λείπει το πρότυπο του ενός από τα δύο φύλα. (Μουσούρου,1993).

Ανεξάρτητα από το βαθμό κοινωνικής αποδοχής του σχήματος αυτού, ο «γάμος» μεταξύ ενηλίκων του ίδιου φύλου συνήθως «αντικατοπτρίζει τον συμβατικό «ετερόφυλο γάμο». Υπάρχει δηλαδή κάποια μορφή «γαμήλιας» τελετής και η σχέση του ζευγαριού διαμορφώνεται με βάση το ετερόφυλο πρότυπο: το ένα άτομο είναι ο προμηθευτής και το άλλο ο/η νοικοκύρης/α.

Αρκετές διαφορές υπάρχουν μεταξύ ενός ομοφυλόφιλου ζευγαριού ανδρών και ενός ομοφυλόφιλου ζευγαριού γυναικών- η σπουδαιότερη μεταξύ αυτών έγκειται στη δυνατότητα που αφορά την ικανοποίηση της επιθυμίας δημιουργίας γονικής σχέσης, αφού ομοφυλόφιλη γυναίκα, μπορεί να γίνει μητέρα με εξωσωματική γονιμοποίηση, ενώ για τον ομοφυλόφιλο άνδρα δεν υπάρχει αντίστοιχη δυνατότητα(Μουσούρου,1993).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Ο γάμος αποτελεί μια μόνιμη συμβίωση, η οποία ιδρύεται με μια σύμβαση ανάμεσα σε ετερόφυλα πρόσωπα.

Η γενικότητα και τα ελάχιστα στοιχεία που εμπεριέχει ο παραπάνω ορισμός, αποσκοπεί στο να ταιριάζει σε όλες τις μορφές που δύναται να λάβει ο γάμος στις διάφορες καθώς και διαφορετικές κοινωνίες(μονογαμία, πολυγαμία ,θρησκευτικός, πολιτικός κ.λ.π). (Κουμάντος, 1982).

Η μόνιμη αυτή συμβίωση ανάμεσα στα δύο φύλα, αποτελεί την οικογένεια στη στενότερη της μορφή(εφόσον δεν υπάρχουν παιδιά και έως ότου υπάρξουν).

Ο γάμος παίρνει ιδιαίτερη σημασία και περιβάλλεται από θρησκευτικές τελετές και κανόνες δικαίου. Επίσης παίρνει διάφορα πρόσθετα γνωρίσματα που διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κοινωνίες. (Κουμάντος, 1982).

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Το αρχαίο αττικό δίκαιο, μας πληροφορεί κατά προσέγγιση για τις θετικές προϋποθέσεις, καθώς και για τα κωλύματα που ίσχυαν στα αρχαία αυτά χρόνια-γνωρίσματα που κάποια από αυτά είναι όμοια με της σημερινής εποχής.

Θετικές προϋποθέσεις για το γάμο αποτελούσαν τότε οι εξής:

- ✚ Συμπλήρωση του νόμιμου έτους ηλικίας.
- ✚ Συναίνεση των προσώπων που ενώνονται με γάμο.
- ✚ Ιδιότητα του Αθηναίου πολίτη και από τα δύο φύλα(γάμοι με ξένους δεν ήταν τότε έγκυροι).

Κωλύματα γάμου:

- ✚ Ύπαρξη άλλου γάμου (απαγόρευση της πολυγαμίας).
- ✚ Η συγγένεια (μεταξύ γονέων και απογόνων και μάλλον μεταξύ αδερφών).

Όσον αφορά τον συνηθέστερο τρόπο για την τέλεση του γάμου, αυτός μπορεί να αναλυθεί σε τρία στάδια , με κάποια νομική σημασία, με πολλές ενδιάμεσες τελετές, εθμικά καθιερωμένες και με κάποιο θρησκευτικό νόημα, αλλά χωρίς ανάμειξη του ιερατείου.

Τα στάδια της τέλεσης του γάμου ήταν τα ακόλουθα:

1. Η «εγγύη»: ήταν ένα είδος μνηστείας.
2. Η «έκδοση»: ήταν η παράδοση της γυναίκας στον μελλοντικό άντρα της.
3. Η «συνοίκηση»: η ολοκληρωμένη σαρκική σχέση.

Ο γάμος, μπορούσε να τελεστεί και με άλλο τρόπο για τις γυναίκες που δεν είχαν αδερφό και με το θάνατο του πατέρα τους, γίνονταν προσωρινά κληρονόμοι του οίκου. Στην περίπτωση αυτή, ο γάμος τελούνταν μπροστά στον άρχοντα ή στο δικαστήριο.

Όπως με το αττικό δίκαιο, έτσι και στο ρωμαϊκό, θετική προϋπόθεση για την σύναψη γάμου, αποτελούσε η ιδιότητα του ρωμαίου πολίτη ή η απονομή σε ξένους της ικανότητας να συνάψουν γάμο. Επίσης, η συμπλήρωση της νόμιμης ηλικίας καθώς και η συναίνεση των προσώπων που παντρεύονται. (Κουμάντος, 1982).

Κωλύματα γάμου, αποτελούσαν εκτός από την ύπαρξη άλλου γάμου και της συγγένειας (εξ'αρρενογονίας, εξ'αίματος και εξ'αγχιστείας) όπως και στο αττικό δίκαιο, και κάποια άλλα περιστατικά πιο περιορισμένης σημασίας:

η επιτροπεία και η ιδιότητα ανώτερου υπαλλήλου που υπηρετούσε στην επαρχία με γυναίκα που καταγόταν από την επαρχία αυτή.

Άλλα κωλύματα προστέθηκαν με την επικράτηση του χριστιανισμού και αργότερα, με το βυζαντινό δίκαιο, όπως η χειροτονία και η επιλογή του μοναχικού βίου, η διαφορά θρησκευματος, το βάπτισμα και η υιοθεσία.

Στο ρωμαϊκό δίκαιο, γίνονταν διάφορες τυπικές δικαιοπραξίες ή θρησκευτικές τελετές για να αποκτηθεί η εξουσία του άντρα πάνω στην γυναίκα, εφόσον δεν υπήρχε Τύπος. Στο Βυζαντινό δίκαιο, άρχισε να απαιτείται για τη σύσταση του γάμου η σύνταξη εγγράφου μπροστά σε μάρτυρες. Η ιερολογία του γάμου καθιερώθηκε μετά το 895 μ.Χ.

Η ιερολογία των γάμων ανάμεσα σε ορθόδοξους και οπαδούς άλλων δογμάτων, (μικτοί γάμοι) δημιούργησε προβλήματα στην ιστορία της νεότερης Ελλάδας. Στο πρόβλημα αυτό, έδωσε λύση ο πολιτικός γάμος, ο οποίος καθιερώθηκε ως ισοδύναμος με τον θρησκευτικό και κατήργησε πολλά κωλύματα θρησκευτικού χαρακτήρα (διαφορά θρησκείας, προϋπαρξη τριών έγκυρων γάμων, βάπτισμα, συγγένεια προς τους συζύγους, καταδίκη για μοιχεία, ιδιότητα κληρικού ή μοναχού). (Κουμάντος, 1982).

2.2 Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ

Προϋποθέσεις για την τέλεση ενός γάμου σήμερα είναι οι εξής:

Ο άντρας υποχρεούται να έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του και η γυναίκα το 14^ο.

Στη περίπτωση που έχει συμπληρώσει τη νόμιμη για γάμο ηλικία, αλλά δεν είναι ακόμα ενήλικας, χρειάζεται τη συγκατάθεση του κηδεμόνα του ή του δικαστηρίου.

Αποκλείεται ο γάμος σε όσους δεν έχουν την δικαιοπρακτική ικανότητα(για άλλο λόγο).

Καθιερώνεται η μονογαμία. Η διγαμία θεωρείται ποινικό αδίκημα, ενώ αποδοκιμάζεται η ύπαρξη εξωσυζυγικής σχέσης που είναι παράλληλη προς το γάμο.

Η στενή συγγενική σχέση, ή σχέσεις, ανάλογες με τις συγγενικές ,αποκλείουν την δυνατότητα του γάμου. (Κουμάντος, 1982).

2.3 ΔΙΑΖΥΓΙΟ

«Το διαζύγιο, είναι μια απόφαση που έχει επιπτώσεις σε όλα τα μέλη της οικογένειας και όχι μόνο στους συντρόφους. Είναι το γεγονός ζωής που καταλαμβάνει τη δεύτερη υψηλότερη θέση πρόκλησης στρες ανάμεσα σε 43 θεωρητικά τραυματικές καταστάσεις οι οποίες είναι καταγραμμένες στην κλίμακα κοινωνικής αναπροσαρμογής των Holmes και Rahe».(Martin Herbert,1998:16).

Στη σύγχρονη εποχή, δεν υπάρχει πια τίποτα το ασυνήθιστο στο διαζύγιο, αφού ο τεράστιος αριθμός διαζυγίων που εκδίδονται παντού, βοήθησε ώστε η διάλυση ενός γάμου να μην επιφέρει πλέον κοινωνικό στιγματισμό, αφού η παγκόσμια κοινή γνώμη εξοικειώθηκε με αυτό. Εκατοντάδες χιλιάδες συνανθρώπων μας, σύμφωνα με στοιχεία ερευνών, θα γνωρίσουν αυτή την εμπειρία. Σύμφωνα με στατιστικές της προηγούμενης πενταετίας, περισσότερα από τα μισά παντρεμένα ζευγάρια σε Ευρώπη και σε Αμερική, δε θα κλείσουν το 13 έτος του γάμου τους, ενώ το ένα(1) στα εννιά (9)ζευγάρια θα χωρίσει πριν από τα 5 χρονιά του γάμου του. (Κιρκ,2002).

Σε γενικές γραμμές, ένας γάμος, διαρκεί λιγότερο από 10 χρόνια, αλλά σχεδόν ο ένας στους 10, έχει πολλές πιθανότητες να διαλυθεί πριν από τη δεύτερη επέτειο.

(Κιρκ,2002).

Στον παρακάτω πίνακα περιλαμβάνονται τα σχετικά στοιχεία με το ετήσιο σύνολο ποσοστών διαζυγίων στη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη, τη Σοβιετική Ένωση και στη βόρεια Αμερική για τη περίοδο από το 1950 έως 1973.

ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΔΙΑΖΥΓΙΩΝ ΣΕ ΕΚΑΤΟ ΓΑΜΟΥΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΜΕΤΑΞΥ 1950 ΚΑΙ 1973-1974

Χώρες	1950	1960	1972	1973
Νορβηγία	10,2	9,3	-	17,6
Σουηδία	14,6	16,5	-	51,2(1974)
Φιλανδία	11,8	11	20	
Δανία	19,9	9	34,8	
Γαλλία	11,3	9,5	-	14,8
Βέλγιο	7,9	6,7	11,7	
Αγγλία-Ουαλία	8,9	6,7	28,6	–
Αυστρία	18,1	13,9	-	18
Ολλανδία	9,1	6,9	-	19
Ελβετία	12,6	12,6	18,8	–
Τσεχοσλοβακία	10,4	13,4	24,4	–
Βουλγαρία	9	10,3	15,1	–
Ουγγαρία	14	17,9	26	–
Ρουμανία	15,7	19,9	7	–
Σοβιετ. Ένωση	-	14,3	30,7	–
Η.Π.Α	26	35(1968)	-	44

Πηγή: (Μουσούρου 1991).

2.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Η παντοδυναμία του αντρικού φύλου, κατά την αρχαιότητα, δεν άφηνε περιθώριο για την ανάπτυξη του θεσμού του διαζυγίου. Η μόνη δυνατότητα που υπήρχε ήταν της «αποπομπής» της γυναίκας από τον άντρα.

Κατά το αττικό δίκαιο των κλασσικών χρόνων, δίνεται η δυνατότητα και στην γυναίκα να ζητήσει τη λύση του γάμου, με μία αίτηση «απολήψεως».

Με λίγα λόγια, «αποπομπή» λεγόταν η λύση του γάμου όταν αυτή ζητούνταν από τον άντρα και «απόλειψις» όταν τη πρωτοβουλία για τη λύση, έπαιρνε η γυναίκα.

Ο όρος διαζύγιο δεν ήταν ακόμα γνωστός. (Κουμάντος, 1982)

Διαφορές όμως δεν διακρίνονταν μόνο κατά την ορολογία της λύσης του γάμου, αλλά και στη διαδικασία. Ο άντρας είχε το δικαίωμα να διώξει τη γυναίκα του όποτε εκείνος το επιθυμούσε, με μόνη υποχρέωση να δώσει πίσω την προίκα, ενώ η γυναίκα είχε την υποχρέωση να καταθέσει αίτηση στον Επώνυμο Αρχοντα, καθώς και να επικαλεστεί συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους δεν επιθυμεί πια νόμιμη συμβίωση με τον άντρα της.

Αν και οι δύο σύζυγοι επιθυμούσαν τη λύση του γάμου τους, ήταν ελεύθεροι να το κάνουν. Η Λύση του γάμου μπορούσε ακόμα να προκληθεί και από τρίτα πρόσωπα (πχ ο πατέρας της νύφης). (Κουμάντος,1982)

Η γυναίκα μετά το διαζύγιο, επέστρεφε στο πατρικό της σπίτι, αλλά τα παιδιά παρέμεναν με τον πατέρα τους.

Ο γάμος κατά το ρωμαϊκό δίκαιο διακρινόταν σε «cum manu» γάμο και «sine manu» με κριτήριο το αν ο άντρας είχε η όχι εξουσία πάνω στη γυναίκα του.

Ο «cum manu» γάμος, λυνόταν μονάχα με τη πρωτοβουλία του άντρα και με πολύπλοκες διαδικασίες. Αντιθέτως περισσότερο εύκολη ήταν η λύση του γάμου «sine manu», την οποία μπορούσαν να αποφασίσουν και οι δύο σύζυγοι μαζί, αλλά και ο καθένας ξεχωριστά.

Κάτω από χριστιανικές επιδράσεις από την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου, άρχισαν να μπαίνουν περιορισμοί στην ελευθερία του διαζυγίου. Ο ίδιος ο Μεγάλος Κωνσταντίνος προβλέπει κυρώσεις, περιουσιακές ως επί το πλείστον, για τον σύζυγο που ζητάει τη λύση του γάμου του, χωρίς να συντρέχει ιδιαίτερος και σπουδαίος λόγος. (Κουμάντος,1982).

Σαν σοβαροί λόγοι ορίστηκαν ο φόνος, η φαρμακεία, (σε βάρος του άντρα), και η μοιχεία, η μαστροπεία και η φαρμακεία(σε βάρος της γυναίκας).

Μεταγενέστεροι αυτοκράτορες, διευκόλυναν το διαζύγιο, θεσπίζοντας περισσότερους λόγους διαζυγίου, ή ελαφρύνοντας τις κυρώσεις για τα διαζύγια χωρίς σπουδαίο λόγο.

Κατά το δίκαιο του Ιουστινιανού, απαγορεύτηκε το διαζύγιο με κοινή συναίνεση των συζύγων και καθοριστήκαν οι λόγοι που επιτρέπουν το διαζύγιο χωρίς κυρώσεις για αυτόν που το ζητά.

Οι διάφορες μεταγενέστερες εξελίξεις, δεν άλλαξαν τίποτα από τα παραπάνω. Άλλοτε επέτρεπαν και άλλοτε απαγόρευαν όσα μέχρι τώρα είχαν θεσμοθετηθεί. Μέχρι το δωδέκατο αιώνα ίσχυε, το ότι κάθε σύζυγος ήτανε ελεύθερος να χωρίσει είτε υπήρχε είτε όχι, λόγος διαζυγίου και χωρίς να απαιτείται δικαστική απόφαση.

Από το δωδέκατο αιώνα και έπειτα, προαπαιτούμενο για τη λύση γάμου ήταν η δικαστική απόφαση και οι λόγοι που ως τότε είχαν μόνο την έννοια ότι απαλλάσσουν από κυρώσεις για το διαζύγιο, άρχισαν να θεωρούνται σαν αποκλειστικοί λόγοι διαζυγίου. (Κουμάντος,1982)

Έτσι, εφαρμόστηκαν οι διατάξεις των βυζαντινών αυτοκρατόρων, στην περίοδο της τουρκοκρατίας από τα εκκλησιαστικά δικαστήρια που είχαν τότε δικαιοδοσία σε θέματα γάμου και διαζυγίου.

Αυτά, χορήγησαν το διαζύγιο και στις περιπτώσεις κλονισμού του γάμου ασχέτως με το ποιος είναι υπαίτιος για τον κλονισμό.

Ο Νόμος 2228, που άρχισε να ισχύει το 1920, απαγόρευσε το συναινετικό και απαίτησε δικαστική απόφαση για τη διεξαγωγή του, καθόρισε με ακρίβεια τους λόγους διαζυγίου και θέσπισε ένα γενικό λόγο, τον ισχυρό κλονισμό του γάμου από υπαιτιότητα του συζύγου που δεν ζητάει το διαζύγιο. (Κουμάντος,1982).

2.5 ΕΙΔΗ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Το διαζύγιο διακρίνεται σε δύο είδη: Το συναινετικό και το κατά αντιμωλία.

Συναινετικό: Προϋπόθεση για να χωρίσει ένα ζευγάρι με συναινετικό διαζύγιο, είναι ο γάμος τους να έχει διαρκέσει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν τη κατάθεση της αίτησης διαζυγίου. Εκδίδεται με απλή διαδικασία σε μονομελές δικαστήριο και χωρίς να εξετάζονται μάρτυρες. Η αίτηση διαζυγίου, η οποία είναι κοινή και για τους δυο συζύγους, κατατίθεται στο δικαστήριο από τον ή τους δικηγόρους των συζύγων.

Την ημέρα της πρώτης δικασίμου, οι σύζυγοι δηλώνουν την απόφασή τους για τη λύση του γάμου τους. Αυτό μπορούν να το κάνουν είτε αυτοπροσώπως, είτε να εξουσιοδοτήσουν το δικηγόρο για αυτό. Στην περίπτωση που υπάρχουν παιδιά, (ανήλικα) οι σύζυγοι υποχρεούνται να καταθέσουν στο δικαστήριο, συμφωνητικό σχετικά με την επιμέλεια αυτών.

Μετά από την πρώτη, ορίζεται και δεύτερη δικάσιμος ημερομηνία, η οποία πρέπει να απέχει από την πρώτη τουλάχιστον 6 μήνες αλλά όχι περισσότερο από δύο (2) χρόνια.

Οι σύζυγοι πρέπει και πάλι να δηλώσουν ότι επιθυμούν ακόμα τη λήξη του γάμου.

Η δεύτερη αυτή ημερομηνία, είναι υποχρεωτική και δίνει στους συζύγους την ευκαιρία να το σκεφτούν περισσότερο έτσι ώστε να είναι απόλυτα σίγουροι ότι θέλουν να πράξουν λύση του γάμου τους.(Βαρνάβας Α.2011).

Κατά αντιμωλία διαζύγιο

(ή κατά αντιδικία διαζύγιο ή διαζύγιο για ισχυρό κλονισμό του γάμου).

Καθένας από τους συζύγους, έχει δικαίωμα να ζητήσει το διαζύγιο σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή του γάμου τους, επειδή ο γάμος έχει κλονιστεί τόσο πολύ που η ζωή του έχει γίνει ανυπόφορη από το φταίξιμο του άλλου συζύγου ή και των δύο μαζί.

Ο σύζυγος που ζητά το διαζύγιο(ενάγων), μπορεί να υποστηρίξει και να γίνει δεκτό από το δικαστήριο πως ο γάμος του, έχει υποστεί ισχυρό κλονισμό για έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους: εγκατάλειψη, διάπραξη μοιχείας, επιβουλή της ζωής, διγαμία, τετραετής διάσταση (εάν επί τέσσερα χωρίς διακοπή χρόνια, οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν, τότε ο οποιοσδήποτε από τους δύο, είτε είναι υπαίτιος είτε όχι για τη λύση του γάμου, μπορεί να ζητήσει διαζύγιο.)

Ο ενάγων δεν υποχρεούται να αποδείξει όσα για τα οποία κατηγορεί τον άλλον σύζυγο, σε αντίθεση με τον τελευταίο, (τον εναγόμενο) ο οποίος θα πρέπει να αποδείξει με μάρτυρες και άλλα στοιχεία, (εάν θέλει να μην εκδοθεί το διαζύγιο για τους παραπάνω λόγους) ότι ουδέποτε διέπραξε όσα για τα οποία κατηγορείται. (ΒαρνάβαςΑ.2011)

2.6 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΤΕΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Τα υψηλά ποσοστά διαζυγίων είναι ένα σημαντικό κοινωνικό φαινόμενο. Κοινωνιολογικά, οι αιτίες αυτού του φαινομένου, βρίσκονται στις αλλαγές που συντελεστήκαν στην κοινωνία μας τις τελευταίες δεκαετίες. Είναι πολλοί οι παράγοντες που συμβάλλουν στα προβλήματα ενός γάμου. Κάθε παράγοντας ευθύνεται ως ένα βαθμό και όλοι μαζί αυξάνουν τους κινδύνους που διαταράσσουν το γάμο.

Βάση παλαιότερης μελέτης για τις δικαστικές αποφάσεις επί αγωγών διαζυγίου επισημάνθηκε πως, σπουδαιότεροι παράγοντες οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον κλονισμό του γάμου, είναι οι ακόλουθοι:

1. Οικονομικές δυσχέρειες της οικογένειας.
2. Η ασυμφωνία για τη σεξουαλική ζωή.
3. Η ανικανότητα απόκτησης παιδιών.
4. Οι γενικότερες συνθήκες της σύγχρονης ζωής.
5. Η οικονομική ανεξαρτησία της γυναίκας.
6. Η επίδραση συγγενών και τρίτων προσώπων.

7. Ανωριμότητα συζύγων.
8. Ελλιπής προετοιμασία(ψυχολογική) του ζευγαριού για το γάμο.
9. Διαφορά κοινωνικής προέλευσης.
10. Διαφορά ηλικίας.
11. Διαφορά χαρακτήρα και προσωπικότητας.

(Μουσούρου,1991).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΘΕΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

3.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

Το 1982, εισήχθη και στη χώρα μας ο πολιτικός γάμος, 200 χρόνια μετά την καθιέρωσή του από τη Γαλλική Επανάσταση. Μέχρι τότε ίσχυε η υποχρεωτική ιερολογία του γάμου (θρησκευτικός γάμος), που είχε καθιερωθεί με Νεαρά του αυτοκράτορα Λέοντος ΣΤ' του Σοφού το 893 μ.Χ. Η ελληνική πολιτεία, αναγνωρίζοντας μόνο τον θρησκευτικό γάμο, παραβίαζε τη θεμελιώδη αρχή της θρησκευτικής ελευθερίας και δημιουργούσε μια σειρά από προσωπικά αδιέξοδα σε αλλόθρησκους, άθεους και όσους ήθελαν να συνάψουν τέταρτο γάμο.

Η αναγνώριση του πολιτικού γάμου στην Ελλάδα, ήταν μία από τις πρώτες αποφάσεις που έλαβε η υπό τον Ανδρέα Παπανδρέου «Κυβέρνηση της Αλλαγής». Μία βαθιά εκσυγχρονιστική μεταρρύθμιση, αλλά και μια πράξη συμβιβασμού με ένα προαιώνιο θεσμό, όπως η Εκκλησία. Θεσμοθετήθηκε με τον νόμο 1250/82 (ΦΕΚ Α 46/07.04.1982), που κατέστησε ίσου κύρους τον πολιτικό και τον θρησκευτικό γάμο (διαζευκτικό σύστημα), χωρίς ο νομοθέτης να προχωρήσει στο υποχρεωτικό του πολιτικού γάμου, όπως ζητούσε η προοδευτική διάνοηση και ήταν το καθεστώς στις Δυτικές Χώρες.

Το σχετικό νομοσχέδιο, εισήχθη προς συζήτηση στη Βουλή στις 17 Φεβρουαρίου 1982 και ψηφίστηκε στις 22 Μαρτίου, με τις αρνητικές ψήφους της Νέας Δημοκρατίας. Με το Προεδρικό Διάταγμα 391 (ΦΕΚ Α 73/18.06.1982) καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την τέλεση του πολιτικού γάμου. Σε επίπεδο δημοφιλίας, η κυριαρχία του θρησκευτικού γάμου έναντι του πολιτικού είναι στις μέρες μας σχεδόν απόλυτη, με το ποσοστό των θρησκευτικών γάμων να ξεπερνά το 90% του συνολικού αριθμού. Η θρησκευτικότητα του λαού μας, αλλά και η τάση επίδειξης του νεοέλληνα, λόγω και της λαμπρότητας της τελετής, συμβάλλουν στη συντριπτική αποδοχή του θρησκευτικού γάμου από την ελληνική κοινωνία.

Από την άλλη πλευρά, οι δημοτικές αρχές, που έχουν αναλάβει την τέλεση των πολιτικών γάμων, τον αντιμετωπίζουν μάλλον ως μία απλή διεκπεραίωση, όπως παραδείγματος χάριν εκδίδουν ένα πιστοποιητικό γέννησης. (http://www.istorikathemata.com/2010/10/blog-post_12.html.)

3.2 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μεγάλη ήταν η αντίδραση στο χώρο της Εκκλησίας, η οποία κάμφθηκε από τη διάθεση συνδιαλλαγής του τότε Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ.

(http://www.istorikathemata.com/2010/10/blog-post_12.html).

Η εκκλησία υποστηρίζει πως όσοι ορθόδοξοι τελούν πολιτικό γάμο, θέτουν από μόνοι τους, τους εαυτούς τους εκτός Εκκλησίας, εφ' όσον ενσυνείδητα και δημόσια αρνούνται το μυστήριο της εκκλησίας. Δεδομένου ότι, κατά τον Απόστολο Παύλο, «το μυστήριο τούτο (του γάμου), μέγα εστί» όσοι από τους Χριστιανούς επιλέγουν τον πολιτικό αντί του εκκλησιαστικού μυστηρίου, στερούν εκουσίως από τους εαυτούς τους, την ευλογία της Εκκλησίας. Επίσης κάποιοι ιερείς αρνούνται να βαπτίσουν τα παιδιά όσων προέρχονται από πολιτικό γάμο.

(http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/commitees/dogma/dogmatics_vaptisi.htm)

3.3 ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

Η άδεια γάμου για κάθε μελλόνυμφο εκδίδεται από τον Δήμο ή την Κοινότητα της τελευταίας κατοικίας του. Απαραίτητα για την άδεια, είναι τα ακόλουθα:

1. Αίτηση.
2. Ληξιαρχική πράξη γέννησης.
3. Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 όπου δηλώνεται α) ότι οι μελλόνυμφοι δεν έχουν κώλυμα για γάμο από τα αναφερόμενα στα άρθρα 1350, 1351, 1352, 1354, 1356, 1357, 1360 του Α.Κ, β) ότι είναι κάτοικοι του Δήμου Ηρακλείου) αν έχουν πραγματοποιήσει γάμο στο παρελθόν και πόσες φορές.
4. Δικαστική απόφαση, σε περίπτωση που οι μελλόνυμφοι είναι ανήλικοι.
5. Διαζευκτήριο για τους διαζευγμένους ή ληξιαρχική πράξη θανάτου σε περίπτωση χηρείας.
6. Δημοσίευση της αγγελίας του γάμου για μία μέρα σε μία ημερήσια τοπική εφημερίδα (Χρειάζονται δύο φύλλα της ίδιας εφημερίδας, ένα για τον καθένα).

(Σημ.: Στη δημοσίευση στην εφημερίδα δεν αναγράφεται η ημερομηνία τέλεσης του γάμου μόνο η πρόθεση τέλεσης αυτού).

7. Παράβολο χαρτοσήμου (πράσινου χρώματος), ένα για κάθε άδεια γάμου. Η άδεια γάμου εκδίδεται μετά την παρέλευση επτά ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης των δικαιολογητικών. (<http://www.heraklion.gr/foreigner/civil-marriages/greek-marriage.html>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ (Σ.Ε.Σ.)

Το «σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης» αποτελεί την απλή συμβολαιογραφική πράξη, μεταξύ των ετερόφυλων ζευγαριών τα οποία επιθυμούν να ζουν μαζί χωρίς όμως να τελέσουν θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο.

Με το σύμφωνο αυτό, οι συμβαλλόμενοι αποκτούν όλα τα δικαιώματα(περιουσιακά, κληρονομικά και ασφαλιστικά) τα οποία έχουν και οι έγγαμοι. Ανακαλείται από τον έναν ή τον άλλο ή και από τους δύο συμβαλλόμενους μαζί, όποτε αυτοί το θελήσουν. Παράλληλα, ρυθμίζονται και τα ζητήματα που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών (διατροφή, κληρονομικά, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τεκμήριο πατρότητας κ.ά.) που θα γεννηθούν κατά τη διάρκεια της ελεύθερης συμβίωσης.

(<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=191331>)

4.1 ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΓΑΜΟ ΚΑΙ Σ.Ε.Σ.

1. Σύναψη του συμφώνου συμβίωσης: Σε αντίθεση με τον γάμο, που συνάπτεται είτε με ιερολογία (θρησκευτικός γάμος) είτε με δημόσια δήλωση ενώπιον του δημάρχου (πολιτικός γάμος), αφού τηρηθεί ορισμένη διαδικασία γνωστοποίησης και λήψης άδειας, το σύμφωνο συμβίωσης καταρτίζεται απλώς με συμβολαιογραφικό έγγραφο και δεν χρειάζεται προαναγγελία σε εφημερίδες ή τοιχοκόλληση στον πίνακα ανακοινώσεων του δημοτικού καταστήματος ή άδεια.
2. Λύση του συμφώνου συμβίωσης: Η βασική διαφορά του συμφώνου από τον γάμο, είναι ότι το σύμφωνο συμβίωσης λύνεται ελεύθερα, χωρίς να χρειάζεται η μεσολάβηση δικαστηρίου. Ο κάθε σύντροφος μπορεί και μόνος του να πάει στον συμβολαιογράφο και να προβεί σε λύση του συμφώνου συμβίωσης, ενώ αντίθετα η λύση του γάμου απαιτεί την έκδοση διαζυγίου που γίνεται πάντα με δικαστική απόφαση (ακόμη και αν είναι συναινετικό). Μέσω της ευκολίας λύσης του συμφώνου ίσως να αποφεύγεται η διαιώνιση παθολογικών γάμων λόγω της δυσκαμψίας του διαζυγίου. Ωστόσο, στο σύμφωνο υπάρχει ο κίνδυνος μονομερούς διάλυσης της συμβίωσης χωρίς ιδιαίτερη περίσκεψη, με τον πρώτο ασήμαντο καβγά.

3. Περιουσιακές σχέσεις: Η σύναψη γάμου δεν επηρεάζει μόνο την προσωπική ζωή των συζύγων, αλλά συνεπάγεται και σημαντικές περιουσιακές συνέπειες τόσο στις μεταξύ τους σχέσεις όσο και με τους δανειστές κάθε συζύγου. Αντίθετα, η σύναψη συμφώνου δεν επιφέρει απευθείας σχεδόν καμία αλλαγή στις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων, αλλά τους παρέχεται απλώς η δυνατότητα να τις ρυθμίσουν συμβατικά (με συμφωνία).
4. Κληρονομικά: Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αναγνωρίζονται μεν στον επιζώντα σύντροφο κληρονομικά δικαιώματα, αλλά μειωμένα σε σχέση με τα αντίστοιχα δικαιώματα του επιζώντος συζύγου. Αξιοσημείωτο είναι πάντως ότι ο νόμος 3719/2008 αναγνωρίζει στον επιζώντα σύντροφο (όπως ακριβώς ο Αστικός Κώδικας αναγνωρίζει στον επιζώντα σύζυγο) και δικαίωμα νόμιμης μοίρας, δηλαδή υποχρεωτικής συμμετοχής κατά ένα ποσοστό στην κληρονομιά του αποθανόντος συντρόφου του, πράγμα που ίσως να αλλοιώνει τον χαρακτήρα του συμφώνου συμβίωσης ως εναλλακτικού μορφώματος συμβίωσης βασισμένου στην αυτονομία των συντρόφων και όχι στη νομική δέσμευση.
5. Παιδιά: Η νομική κατοχύρωση των παιδιών που γεννιούνται στη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης, είναι η ίδια με τον γάμο. Στο σημείο αυτό φαίνεται και η πρακτική σημασία του νέου θεσμού, ο οποίος καλύπτει το κενό στην προστασία των τέκνων που υπήρχε πριν από τη θεσμοθέτηση εναλλακτικής μορφής συμβίωσης για όσους δεν επιθυμούν να συνάψουν γάμο.
(<http://www.tanea.gr/default.asp?artid=4601003&ct=1&pid=2>)

4.2 ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ -ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ

Η.Π.Α:

Στις Η. Π. Α, το Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης παρουσιάζεται ως νομική ένωση και μέχρι σήμερα έχει θεσπιστεί σε μόνο 9 από τις 50 Πολιτείες, ισχύει κυρίως για ομόφυλα ζευγάρια. Οι υπόλοιπες Πολιτείες, εξακολουθούν να απαγορεύουν την αναγνώριση της συμβίωσης των ομοφυλόφιλων. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του 2008 για την περίοδο 2005-2007 (και ύστερα από τον πρώτο γάμο ομοφυλόφιλων που έλαβε χώρα στη Μασαχουσέτη τον Μάιο του 2004), στην απογραφή για τους γάμους των ομοφυλόφιλων υπολογίζεται ότι περίπου 150.000

ζευγάρια ομοφυλόφιλων στις ΗΠΑ ζουν ως «παντρεμένοι». Το 2008, περισσότερα από 120.000 ζευγάρια υπολογίζεται ότι ζούσαν είτε ως παντρεμένοι είτε με Σύμφωνο Συμβίωσης είτε με ελεύθερη συμβίωση. Οι Αμερικανοί αναγκάζονται, όπου δεν προβλέπεται στις ΗΠΑ Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης ή γάμος μεταξύ των ομοφυλόφιλων, να μεταβαίνουν στον Καναδά ή στην Ευρώπη για να παντρευτούνται «Παρότι το 2008 οι ομοφυλόφιλοι στις ΗΠΑ είχαν δικαίωμα γάμου μόνο σε λίγες Πολιτείες, πολύ μεγάλο ποσοστό Αμερικανών ομοφυλόφιλων είτε είναι παντρεμένοι είτε επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τον όρο γάμος για τη σχέση τους», ανέφερε σε έρευνά του ο Γκάρι Γκείτς, δημογράφος στο Πανεπιστήμιο UCLA της Καλιφόρνιας. Η έρευνά του εξέτασε τον αριθμό των αδειών γάμων που εκδόθηκαν, καθώς και άλλους παράγοντες, προκειμένου να υπολογιστεί ο ακριβής αριθμός των έγγαμων ομοφυλόφιλων. Το 2008, οι γάμοι μεταξύ ομοφυλόφιλων ήταν νόμιμοι στην Καλιφόρνια, στη Μασαχουσέτη, στην Αϊόβα και στο Κονέκτικατ, ενώ κάποιες Πολιτείες αναγνωρίζουν ως νόμιμα τα Σύμφωνα Ελεύθερης Συμβίωσης μεταξύ ομοφυλόφιλων. Μελέτη του UCLA έδειξε ότι μόνο για τη Μασαχουσέτη η νόμιμη συμβίωση μεταξύ ομοφυλόφιλων από το 2004 ωφέλησε τα φορολογικά έσοδα της Πολιτείας κατά 111 εκατομμύρια δολάρια.

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=11360>

ΓΑΛΛΙΑ:

Στη Γαλλία, δώδεκα χρόνια ζωής έχει η «κοινωνική συνθήκη συμβίωσης «pacs» στη χώρα, και η επέτειος αυτή έδωσε την ευκαιρία μιας πρώτης συνολικής εκτίμησης της αξιοσημείωτης επιτυχίας της. Το «pacs» αντιμετωπίζεται σαν εγγύηση κατοχύρωσης δικαιωμάτων, με παράλληλη εξασφάλιση της προσωπικής ελευθερίας και ευχερούς λύσης της συμφωνίας σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης. Η «κοινωνική συνθήκη συμβίωσης», που δημιουργήθηκε στη Γαλλία το 1999, έχει ρόλο οργάνωσης της κοινής ζωής και συνάπτεται από ενήλικα άτομα διαφορετικού ή ίδιου φύλου στο γραφείο δικαστικών υπαλλήλων του ειρηνοδικείου. Οι δύο εταίροι συμφωνούν να παράσχουν αλληλοβοήθεια -σε περιπτώσεις ασθένειας, ή ανεργίας π.χ.- και αλληλεγγύη σε περίπτωση χρέους που συνάφθηκε στο πλαίσιο των αναγκών της συμβίωσης. Έχουν δικαίωμα κοινής φορολογίας από το πρώτο έτος, απαλλαγή από φόρους κληρονομιάς σε περίπτωση θανάτου, παραμονής στο κοινό σπίτι μετά το θάνατο του ενός συντρόφου. Η σύμβαση παρέχει επίσης δυνατότητα ιατρικής περίθαλψης για τον ή την σύντροφο. Σε περίπτωση ρήξης, το συμβόλαιο αναιρείται με τη θέληση του ενός ή και των δύο μερών. Αυτόματη είναι η λήξη σε περίπτωση

γάμου ή θανάτου τού ενός εκ των δύο παρτενέρ.

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=11360>

ΓΕΡΜΑΝΙΑ:

Το Σύμφωνο Συμβίωσης στη Γερμανία, είναι ένα θέμα που συζητείται από το 1956. Νομοθετικά ωστόσο, καθιερώθηκε και έλαβε την τελική μορφή του στα τέλη της δεκαετίας του '90, ενώ πριν από λίγα χρόνια επεκτάθηκε και για τα ζευγάρια ιδίου φύλου με το λεγόμενο Σύμφωνο Συμβίωσης για ομοφυλόφιλους που κατ' επέκταση περιλαμβάνει και τον γάμο των ομόφυλων ζευγαριών. Παρά το γεγονός ότι σε κάθε κρατίδιο η νομοθεσία αποκλίνει σε διάφορες επιμέρους λεπτομέρειες, οι γενικές αρχές του Συμφώνου είναι ίδιες σε ολόκληρη τη Γερμανία.

Βασικές προϋποθέσεις για ένα ζευγάρι που επιθυμεί να κατοχυρώσει τη ζωή του με το Σύμφωνο Συμβίωσης, είναι οι εξής: Κανένα από τα δύο μέλη δεν πρέπει πριν από τη σύναψη του Συμφώνου να λαμβάνει από το κράτος επιδόματα κοινωνικής βοήθειας ή επίδομα ανεργίας ή οποιαδήποτε άλλη κοινωνική παροχή. Και τα δύο μέλη πρέπει να έχουν τα δικά τους εισοδήματα και να μην εξαρτώνται από κρατικές παροχές. Το μέτρο αυτό λαμβάνεται προκειμένου να αποφεύγεται η κατάχρηση του νόμου περί κοινωνικών παροχών από άτομα που θέλουν να κατοχυρώσουν τη σχέση τους όχι για να συμβιώσουν, αλλά για να αποκομίσουν οικονομικά και φορολογικά οφέλη. Άλλη προϋπόθεση είναι το ζευγάρι που θα συνάψει το Σύμφωνο Συμβίωσης να μένει μαζί -κάτω από την ίδια στέγη- τουλάχιστον τρία χρόνια πριν από την υπογραφή του Συμφώνου.

Η σύναψη του Συμφώνου Συμβίωσης, γίνεται σε δημαρχεία των γερμανικών πόλεων ή -στην περίπτωση της Βαυαρίας- και σε συμβολαιογραφικά γραφεία. Τα ζευγάρια που ζουν μαζί και έχουν κατοχυρώσει το Σύμφωνο Συμβίωσης - ανεξαρτήτως του αν είναι ομοφυλόφιλοι ή μη- έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα παντρεμένα ζευγάρια. Τα δικαιώματα αυτά, αφορούν φορολογικά θέματα, θέματα κληρονομιάς, κοινωνικών παροχών, ασφαλιστικά, εργασιακά, οικογενειακά, αλλά και δικαιώματα υιοθεσίας. Υπολογίζεται ότι στη Γερμανία κάθε χρόνο, δεκάδες χιλιάδες ζευγάρια, προσφεύγουν στο Σύμφωνο Συμβίωσης. Σύμφωνα με την αρμόδια Στατιστική Υπηρεσία, το 2008 υπογράφηκαν 68.500 Σύμφωνα Συμβίωσης, τα περισσότερα από αυτά στο Βερολίνο. Η νομοθεσία είναι περίπου η ίδια, με μικρές αποκλίσεις, και στην Αυστρία, αλλά και στην Ελβετία.

ΒΕΛΓΙΟ:

Στο **Βέλγιο** διαβιώνει ένα ετερόκλιτο πλήθος. Εκτός από τις δύο μεγάλες αντίπαλες κοινότητες –τη γαλλόφωνη και τη φλαμανδόφωνη- είναι και οι μετανάστες. Κι ένα από τα κοινωνικά προβλήματα που υπάρχουν είναι η δυσκολία του γάμου. Ο γάμος Έλληνα με Μαροκινή ή και Βελγίδα με διαφορετική νομοθεσία και θρησκεία, ακόμη και ο γάμος φλαμανδόφωνου με γαλλόφωνη. Η λύση που βρέθηκε για να ξεπεραστούν όλα αυτά τα εμπόδια ήταν η Συμφωνία Ελεύθερης Συμβίωσης, που στο Βέλγιο έχει τον τίτλο «νόμιμη συμβίωση»-μια λύση που καθυστέρησε να βρεθεί, αν και το Βέλγιο είχε δεχθεί τον γάμο στους ομοφυλόφιλους. Ήταν τη δεκαετία του 1990 όταν διαπιστώθηκε ότι τα ανύπαντρα ζευγάρια είχαν υπερδιπλασιασθεί και ο αριθμός τους ήταν ανάλογος με τα παντρεμένα. Μ' αυτά τα δεδομένα, αποφάσισαν τον νόμο της 23ης Νοεμβρίου 1998 για τη νόμιμη συμβίωση που στηρίχθηκε σε προηγούμενες προτάσεις βουλευτών (του Οκτωβρίου 1995).

Ο νόμος αυτός, ζητεί την απλή έγγραφη δήλωση στον δήμο από ενήλικους, που συζούν στην ίδια κατοικία, την οποία μπορούν να κάνουν ετερόφυλοι, ομοφυλόφιλοι ή με κάποιες συγγενικές σχέσεις, αρκεί να μην έχουν παντρευτεί και να μη διατηρούν άλλη νόμιμη συγκατοίκηση.

Προβλέπει ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις: οι συγκάτοικοι μοιράζονται τα έξοδα ανάλογα με τα έσοδά τους. Για να πωληθεί ή υποθηκευτεί η κατοικία πρέπει να συμφωνήσουν και οι δύο. Κοινοκτημοσύνη στα εισοδήματα και στα αγαθά τους εκτός από ιδιαίτερες περιπτώσεις. Ο νόμος τέθηκε σε ισχύ το 2002. Έπειτα από κάποιες αυξομειώσεις, το 2005 ο αριθμός των προσώπων με νόμιμη συμβίωση στο Βέλγιο ήταν 30.749. Το 2006 ήταν 34.293. Και το 2007 ήταν 49.189, εκ των οποίων οι 1.719 ήταν ομοφυλόφιλοι. (<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=11360>)

4.3 ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ -ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ

Στην Ελλάδα, το Σύμφωνο Συμβίωσης, άρχισε να εφαρμόζεται στη χώρα μας από την άνοιξη του 2009, επειδή τότε έφτασε στις νομαρχίες, στους δήμους και στις κοινότητες η σχετική εγκύκλιος του αρμόδιου υπουργείου, η οποία παρείχε τις σχετικές διευκρινίσεις.

Τα στοιχεία πάντως από ληξιαρχεία διαφόρων μεγάλων πόλεων της χώρας δείχνουν ότι οι Έλληνες -τουλάχιστον μέχρι τώρα- δεν επιλέγουν το Σύμφωνο Συμβίωσης, αλλά τον θρησκευτικό και πολιτικό γάμο. Οι λόγοι είναι πολλοί, αλλά από ότι φαίνεται οι σημαντικότεροι έχουν να κάνουν με το ότι κόσμος δεν είναι ενημερωμένος για την καινούργια αυτή ρύθμιση. Η πρώτη απόπειρα να θεσπιστεί σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης για ομόφυλα ζευγάρια, έγινε τον Σεπτέμβριο του 2009 με πρόταση νόμου του Π.Α.Σ.Ο.Κ, η οποία όμως τότε είχε απορριφθεί από την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής. Η Ελλάδα είναι μια από τις τελευταίες χώρες στην Ευρώπη- όπως για παράδειγμα και η Ιρλανδία- που δεν έχουν υιοθετήσει το σύμφωνο και για ομόφυλους εκτός από ετερόφυλους συντρόφους, όταν άλλα κράτη έχουν ήδη προχωρήσει στην καθιέρωση και πολιτικού ή θρησκευτικού γάμου. Το πάγιο αίτημα των ομόφυλων ζευγαριών ήρθε στο προσκήνιο μετά την ανακοίνωση του υπουργού Δικαιοσύνης Χάρη Καστανίδη πως θα προωθηθεί σε σύντομο διάστημα νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα επεκτείνεται και γι' αυτά τα ζευγάρια το δικαίωμα υπογραφής συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης. Ενδεικτικό μάλιστα είναι πως η καθιέρωση του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης μεταξύ ομοφύλων έχει ευρύτατη αποδοχή στους πολίτες, καθώς σύμφωνα με έρευνα της Κάπα Research για το Ινστιτούτο Ψυχικής και Σεξουαλικής Υγείας, περισσότεροι από 6 στους 10 δηλώνουν υπέρ. <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artid=4594958>

4.4 ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η εκκλησία. θεωρεί «Πορνεία» κάθε άλλη συζυγική σχέση πλην του ορθόδοξου γάμου (δηλαδή τις προγαμιαίες σχέσεις, τον πολιτικό γάμο, κ.ά.) «Η Εκκλησία της Ελλάδος διά της Διαρκούς ιεράς Συνόδου διακηρύσσει τον απόλυτο σεβασμό και την παραδεδομένη τιμή προς το υπό της Εκκλησίας τελούμενο ιερό μυστήριο του γάμου, του οποίου σκοπός είναι η αμοιβαία πνευματική συμπλήρωση των συζύγων για την εν Χριστώ Ιησού σωτηρία και καρπός αυτού τα τέκνα.» Η Εκκλησία, δηλαδή, δέχεται και ευλογεί την παραδεδομένη τέλεση του γάμου κατά το ορθόδοξο τυπικό, ενώ θεωρεί πορνεία κάθε άλλη "συζυγική" σχέση εκτός αυτού». Σύμφωνα με την Ιερά Σύνοδο, είναι παντελώς αδύνατο να συναινέσει στο διαμορφούμενο σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, η εφαρμογή του οποίου «νομιμοποιεί βαρύτατα ηθικά αμαρτήματα» και θα αποτελέσει καταστροφική βόμβα στα θεμέλια της χριστιανικής οικογένειας και όλης της ελληνικής κοινωνίας. Παράλληλα, η ιερή Σύνοδος εκφράζει την ελπίδα και την ευχή να μην καταστεί νόμος του κράτους το εν λόγω νομοσχέδιο. (<http://www.citypress.gr/index.html?action=article&article=53766p>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό, περιγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας, όπου αναλύονται ο σκοπός της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα και οι υποθέσεις εργασίας, το πεδίο μελέτης, ο τρόπος της δειγματοληψίας, η παρουσίαση του ερωτηματολογίου σε θεματικές ενότητες, οι τεχνικές συλλογής στοιχείων, οι δυσκολίες αποπεράτωσης της μελέτης και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες. Περιλαμβάνονται επίσης τα στατιστικά αποτελέσματα της έρευνας, σε συνάρτηση με τους πίνακες, και τέλος ακολουθεί η συζήτηση των αποτελεσμάτων και τα συμπεράσματα.

5.2. ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη των αντιλήψεων των ανύπαντρων φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πάνω στο θέμα των παραδοσιακών (πολιτικό –θρησκευτικό γάμο) και σύγχρονων τρόπων(σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης) νόμιμης συμβίωσης καθώς και η πληροφόρηση που έχουν για το «Σύμφωνο» και η διερεύνηση των απόψεών τους γενικότερα.

5.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Με την παρούσα μελέτη, επιδιώκεται η διερεύνηση των στάσεων και απόψεων των φοιτητών απέναντι σε παραδοσιακούς και σύγχρονους τρόπους συμβίωσης.

Πιο συγκεκριμένα θα επιδιώξω να πάρω απαντήσεις σε ερωτήματα όπως:

- Σχετίζεται ο βαθμός σημαντικότητας του γάμου (για τους ερωτώμενους) με το βαθμό σημαντικότητας της απόκτησης ενός παιδιού;
- Σχετίζεται το πόσο σημαντικός είναι ο γάμος για τους ερωτώμενους με το πόσο σημαντικός είναι ο γάμος για τους γονείς τους;
- Σχετίζεται το πόσο σημαντικός είναι ο θεσμός του γάμου για τη μητέρα με το πόσο σημαντικός είναι ο θεσμός αυτός για τον πατέρα του κάθε ερωτώμενου;
- Σχετίζεται το φύλο με τη σχολή που επιλέγουν;

- Σχετίζεται με τη σχολή, η άποψη τους για το εάν το Σ.Ε.Σ θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια;
- Σχετίζεται με το φύλο, η άποψη τους για το εάν το Σ.Ε.Σ θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

5.4 ΠΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Πεδίο μελέτης αποτέλεσε η φοιτητική κοινότητα του ΤΕΙ Κρήτης, μια πολυάριθμη κοινότητα νέων και των δύο φύλων, που σπουδάζουν σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Θεωρούμε δε, ότι είναι μια ενημερωμένη κοινότητα για τα κοινωνικά δρώμενα και ότι η ηλικία στην οποία βρίσκονται, είναι μια ηλικία στην οποία οι άνθρωποι ενδιαφέρονται πολύ για τις σχέσεις με το άλλο φύλο και τα ζητήματα συμβίωσης.

5.5 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Αποφασίστηκε, ο πληθυσμός της έρευνας να αποτελείται από 200 άγαμους νέους, ενήλικες, άντρες και γυναίκες των σχολών της Σ.Τ.Ε.Φ. και του τμήματος ΚΕ της σχολής Σ.Ε.Υ.Π. Η Σ.Τ.Ε.Φ επιλέχθηκε για το γεγονός ότι έχει πολλούς αρένες φοιτητές. Το δε τμήμα ΚΕ πολλές θήλυσ φοιτήτριες. Επιπλέον, θέλαμε να δούμε αν υπάρχει διαφοροποίηση ως προς τις στάσεις και αντιλήψεις των φοιτητών του τμήματος Κ.Ε για το υπό μελέτη ζήτημα, μιας και το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος, ευαισθητοποιεί τους φοιτητές του σε πλουραλιστικές απόψεις.

Η επιλογή του δείγματος έγινε σύμφωνα με τη δειγματοληψία ευκολίας, ως προς τη σχολή και το τμήμα φοίτησης. Έτσι το δείγμα μας περιλαμβάνει N=200 φοιτητές από δύο τμήματα των αντίστοιχων σχολών (ΣΕΥΠ -ΣΤΕΦ), N=100 φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας και N=100 φοιτητές από τα τμήματα της ΣΤΕΦ Έγινε προσπάθεια να υπάρχει ισοκατανομή μεταξύ των δύο φύλων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο χώρο του ΤΕΙ Ηρακλείου στις αίθουσες θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων των δύο σχολών, όπως επίσης και στο προαύλιο του ΤΕΙ κατά τις ώρες του διαλείμματος.

5.6 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.

Πρόκειται για μια ποσοτική κοινωνική έρευνα. Η συλλογή των στοιχείων μας έγινε με ερωτηματολόγιο, το οποίο είχε κατασκευαστεί στο μάθημα Σεμινάριο Τελειόφοιτων του στ' εξαμήνου με υπεύθυνη καθηγήτρια την κ. Παπαδάκη Ελένη και κατόπιν άδειας της. Το ερωτηματολόγιο ήταν απευθείας συμπληρούμενο.

5.7. ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τις εξής θεματικές ενότητες:

- Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά του ερωτώμενου:
Με τις ερωτήσεις αυτής της ενότητας, καταγράφηκε το φύλο, η ηλικία, ο τόπος διαμονής κατά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του, τη σχολή του, το έτος σπουδών και το τμήμα του δείγματος.
- Σχέσεις του ερωτώμενου με τη θρησκεία.
- Μόνιμη συντροφική σχέση- γάμος.
- Διερεύνηση των εννοιών: «γάμος», «εργασία», «απόκτηση παιδιού», «κοινωνικές σχέσεις –φιλίες» και «κοινωνική καταξίωση».
- Ποιες ανάγκες καλύπτει ο γάμος (οικονομικές, κάλυψη συναισθηματικών αλλαγών, κάλυψη αναγκών στενότερης επικοινωνίας, αναπαραγωγικές, σεξουαλικές, κοινωνική καταξίωση, αίσθημα ανήκειν –αποφυγή μοναξιάς).
- Επιρροή των απόψεών τους από: απόψεις οικογένειας, θρησκεία, τη σχέση των γονέων τους, τον φόβο διαζυγίου, τις κυρίαρχες κοινωνικές αντιλήψεις.
- Επιλογή μορφής συμβίωσης.
- Πληροφόρηση για το Σ.Ε.Σ.

Ολόκληρο το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο παράρτημα Νο 1.

5.8.ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η επεξεργασία και η ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν, πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια στατιστικών μεθόδων (στατιστικό πρόγραμμα SPSS έκδοση 17.0). Για την στατιστική ανάλυση, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος (χ^2) chi-square test για τον έλεγχο δύο ποιοτικών μεταβλητών. Χρησιμοποιήθηκαν πίνακες συχνοτήτων, κυκλικά γραφήματα και ραβδογράμματα.

5.9 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μια από τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά τη διεξαγωγή της μελέτης πεδίου, ήταν ο περιορισμός που τέθηκε ώστε το δείγμα να αποτελείται από άγαμους φοιτητές. Ο περιορισμός αυτός αποτέλεσε δυσκολία κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων αφού πολλοί από αυτούς ήταν ήδη έγγαμοι.

Ως δυσκολία μπορεί να χαρακτηριστεί επίσης, η πρόσβαση της ερευνήτριας στις αίθουσες της ΣΤΕΦ, (με σκοπό τη διανομή των ερωτηματολογίων) αφού οι εκάστοτε καθηγητές είτε αρνούσαν την παράκληση για να αφιερώσουν λίγο χρόνο στο τέλος της διδακτικής ώρας, είτε απαντούσαν θετικά στην αρχή, και μόλις η ώρα τελείωνε, ξεχνούσαν την παραμονή μου έξω από την αίθουσα και επέτρεπαν στους φοιτητές να σχολάσουν(με αποτέλεσμα να μην γίνεται εφικτή η διανομή και κατ' επέκταση η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων).

5.10 ΗΘΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ

Εφόσον η μελέτη θα πραγματοποιούνταν σε ομαδικό πλαίσιο, στο φυσικό περιβάλλον του φοιτητικού πληθυσμού, ανακύπτουν ηθικά ζητήματα που αφορούν την ανωνυμία και την εχεμύθεια κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Για την διασφάλιση της ανωνυμίας η επιστροφή του ερωτηματολογίου γίνονταν σε ειδικά διαμορφωμένη κάλπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6 ΑΝΑΛΥΣΗ –ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Κατανομή του δείγματος ως προς το φύλο

Φύλο	N	%
Άντρας	78	39,0
Γυναίκα	122	61,0
Σύνολο	200	100,0

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 1, υπάρχει κάποια υπεροχή του γυναικείου φύλου στο δείγμα μας, αφού το 39 % ήταν άντρες και το 61% ήταν γυναίκες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Κατανομή ως προς τη σχολή:

Σχολή	N	%
Ανθρωπιστική	100	50,0
Τεχνολογική	100	50,0
Σύνολο	200	100,0

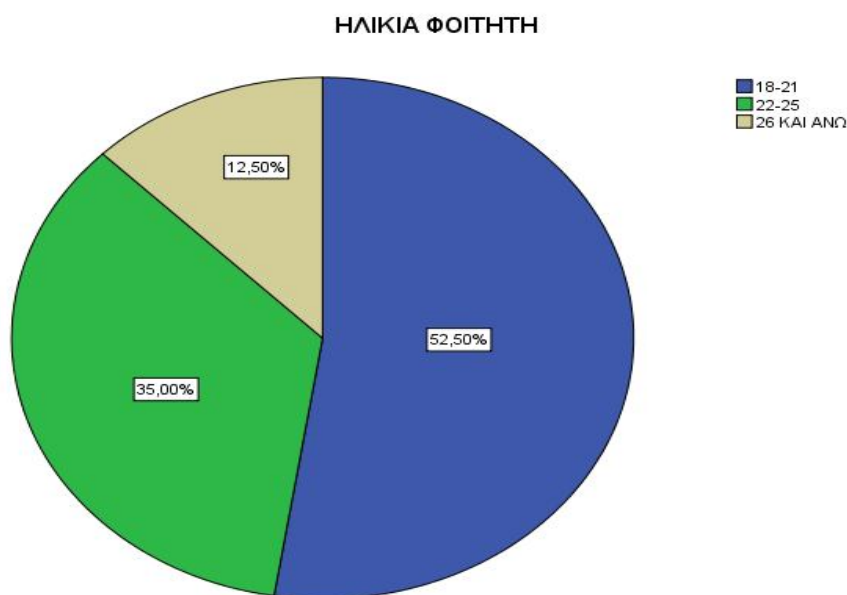
Εδώ, περιγράφεται η κατανομή του δείγματος ως προς το είδος της σχολής που φοιτούν οι σπουδαστές. Έγινε προσπάθεια από την ερευνήτρια έτσι ώστε να προκύψουν ισάριθμα αποτελέσματα, όπως και κατορθώθηκε. Επομένως, το 50% του δείγματος αποτελείται από φοιτητές ανθρωπιστικών σχολών και το 50% από φοιτητές τεχνολογικών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Κατανομή ως προς το τμήμα

Τμήμα	N	%
Κοινωνικής εργασίας	100	50,0
Εφαρμοσμένη πληροφορική	21	10,5
Ηλεκτρολογία	60	30,0
Πολιτικών δομικών έργων	19	9,5
Σύνολο	200	100,0

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (50%) σπουδάζει στο τμήμα της κοινωνικής εργασίας, το 30% σπουδάζει ηλεκτρολογία, ενώ το μικρότερο ποσοστό έχουν οι άλλες δύο σχολές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Κατανομή του δείγματος ως προς την ηλικία

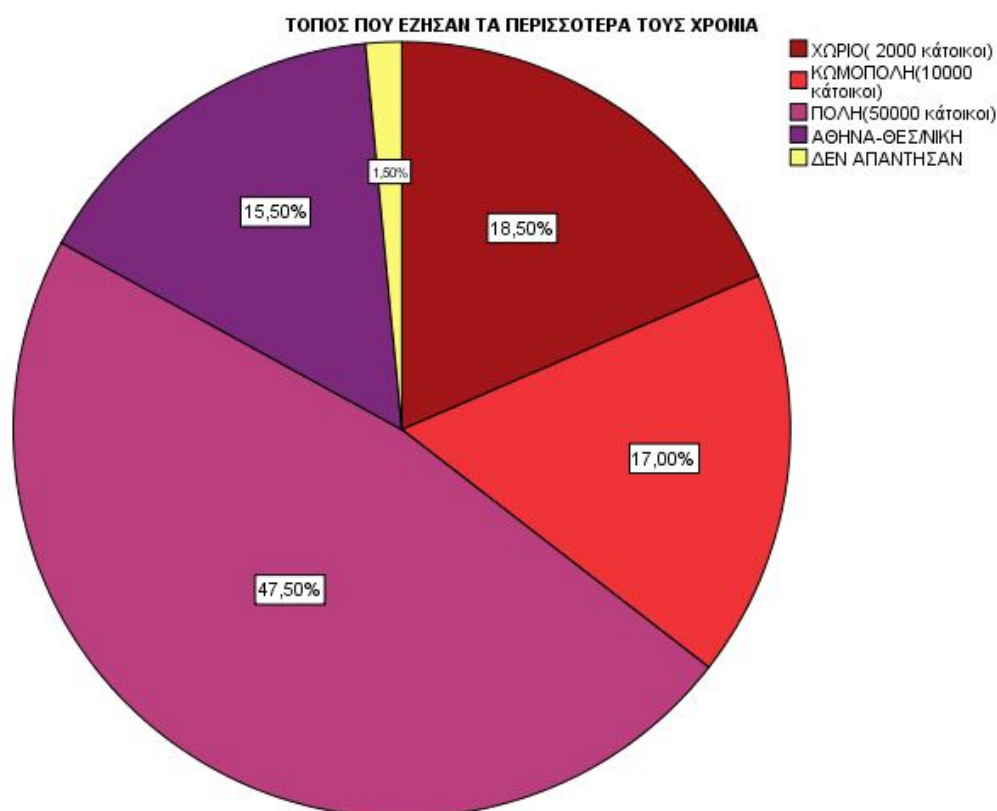
Στον γράφημα 1, περισσότερο από το μισό (52,5%) των ατόμων του δείγματος, ανήκει στην ηλικιακή ομάδα «18-21»ετών, το 35% στην ηλικιακή ομάδα «22-25»ετών και το τέλος το 12,5% στην ηλικιακή ομάδα «26 και άνω».

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 :Κατανομή του δείγματος ως προς το έτος σπουδών.

Έτος σπουδών	N	%
Πρωτοετείς	31	15,5
Δευτεροετείς	37	18,5
Τριτοετείς	77	38,5
Τεταρτοετείς	25	12,5
4 και άνω	27	13,5
Δεν απάντησε	3	1,5
Σύνολο	200	100,0

Στον εν λόγω πίνακα, βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν όσοι βρίσκονται στο τρίτο έτος των σπουδών τους 38,5%.Ακολουθούν οι δευτεροετείς με ποσοστό 18,5% και στη συνέχεια οι πρωτοετείς με ποσοστό 15,5%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2 Κατανομή ως προς τον τόπο διαμονής

Εδώ, περίπου το ½ του δείγματος μας (47,5%) αποτελείται από όσους έζησαν σε πόλη.

Σε χωριό έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του το 18,5%, και σε κωμόπολη το 17%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Ρόλος θρησκείας	N	%
Καθόλου σημαντικό	34	17,0
Λίγο σημαντικό	32	16
Μέτρια σημαντικό	66	33,0
Πολύ σημαντικό	48	24
Παρά πολύ σημαντικό	20	10,0
Σύνολο	20	100,0

Στον πίνακα 5, περιγράφεται η κατανομή του δείγματος ως προς το πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της «θρησκείας» για τη ζωή των ερωτηθέντων. Για το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος 33% η έννοια θρησκεία, θεωρείται μέτρια σημαντική. Πολύ σημαντική θεωρείται για το 24% και για το 17% καθόλου σημαντική έννοια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΜΟΝΙΜΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΣΧΕΣΗ	N	%
Ναι	101	50,5
Όχι	99	49,5
Σύνολο	200	100,0

Εδώ, τα ποσοστά μας είναι σχεδόν ίσα. Ποσοστό 50,5 απάντησε ότι έχει μόνιμη συντροφική σχέση και το 49,5 απάντησε αρνητικά στην ερώτηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 Ρόλος γάμου, εργασίας , απόκτηση παιδιών ,κοινωνικών σχέσεων, κοινωνικής αναγνώρισης.

ρόλος των εννοιών:	καθόλου σημαντικό		λίγο σημαντικό		μέτρια σημαντικό		πολύ σημαντικό		πέρα πολύ σημαντικό	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Γάμος	35	17,5	32	16	49	24,5	48	24	36	18
Εργασία	5	2,5	4	2,0	12	6,0	56	28	123	61,5
Απόκτηση παιδιού	7	3,5	27	13,5	48	24	48	24	69	34,5
Φιλία	4	2,0	4	2,0	17	8,5	49	24,5	126	63
Κοινωνική αναγνώριση	4	2,0	19	9,5	44	22	54	27	79	39,5

ΓΑΜΟΣ:

«Μέτρια σημαντικός» και «πολύ σημαντικός» θεωρείται ο γάμος για τους περισσότερους από τους ερωτηθέντες με σχεδόν ισοβαθμία 24% ενώ «πέρα πολύ σημαντικός» θεσμός θεωρείται για το 18%.

ΕΡΓΑΣΙΑ:

Όπως είναι αναμενόμενο, η έννοια της εργασίας θεωρείται πάρα πολύ σημαντική για το 61,5%, καθώς πολύ σημαντική για το 28%. Μέτρια σημαντική θεωρείται για το 6%.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ:

Εδώ, τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν στις απαντήσεις «πέρα πολύ σημαντικό» με 34,5%, «μέτρια» και «πολύ σημαντικό» με 24% αντίστοιχα σε κάθε απάντηση.

ΦΙΛΙΑ

Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώνονται στις απαντήσεις πως, οι κοινωνικές σχέσεις είναι «πάρα πολύ σημαντικές» και «πολύ σημαντικές» με 63% και 24,5% αντίστοιχα ενώ «μέτρια σημαντικές» είναι για το 8,5% του δείγματος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Για το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος η κοινωνική αναγνώριση είναι «πάρα πολύ σημαντική» με ποσοστό 39,5%. «Πολύ σημαντική» και «μέτρια σημαντική» για επίσης μεγάλο μέρος του δείγματος με ποσοστό 27% και 22% αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Ρόλος γάμου για γονείς	καθόλου σημαντικός		Λίγο σημαντικό		μέτρια σημαντικό		πολύ σημαντικό		πάρα πολύ σημαντικό		σύνολο	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
πατέρας	5	2,5	9	4,5	33	16,5	58	29	88	44	193	96,5
μητέρα	3	1,5	5	2,5	27	13,5	50	25,0	106	53	191	95,5

Στον πίνακα 8, περιγράφεται η κατανομή του δείγματος ως προς τη σημαντικότητα που έχει η έννοια του γάμου για τον πατέρα και τη μητέρα του κάθε ερωτηθέντα.

Για πατέρα: Από την ανάλυση προκύπτει πως «πάρα πολύ σημαντική» έννοια θεωρείται για τους περισσότερους πατέρες με ποσοστό 44%.

«Πολύ σημαντική» έννοια είναι ο γάμος για το 29% των πατέρων, και «μέτρια σημαντικός» για το 16%

Για μητέρα: Βλέπουμε πως, μεγάλα ποσοστά συγκεντρώνονται στις απαντήσεις «πάρα πολύ σημαντικό» με 53% και «πολύ σημαντικό» 25%.

«μέτρια σημαντικός» θεσμός θεωρείται για το 13%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Λόγοι που ωθούν Ένα ζευγάρι στη σύναψη γάμου	N	%
Κάλυψη συναισθηματικών αναγκών	89	44,5
Αναπαραγωγικοί λόγοι	51	25,5
Κοινωνικοί λόγοι	51	25,5
Άλλο	7	3,5
Σύνολο	198	99,0
Δεν απάντησαν	2	1,0

Το μεγαλύτερο ποσοστό 44,5% απαντά πως η «κάλυψη συναισθηματικών αναγκών» είναι ο λόγος που ωθεί ένα ζευγάρι στη σύναψη γάμου. Ακολουθούν οι αναπαραγωγικοί και κοινωνικοί λόγοι με ισοβαθμία σε ποσοστά 25,5%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Ιεράρχηση αναγκών που καλύπτει ο γάμος	N1	%(N1)	N2	%(N2)	N3	%(N3)
Οικονομικές ανάγκες	34	17	15	7,5	23	12
Κάλυψη συναισθηματικών αναγκών	63	32	36	18	37	19
Κάλυψη αναγκών στενότερης επικοινωνίας	8	4	32	16	25	13
Αναπαραγωγικές ανάγκες	32	16	50	25	41	21
Σεξουαλικές ανάγκες	13	6,5	25	13	20	10
Κοινωνική καταξίωση	13	6,5	15	7,5	13	6,5
Αίσθημα ανήκειν- αποφυγή μοναξιάς	36	18	26	13	40	20
Σύνολο	199	100	199	100	199	100
Δεν απάντησαν	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Σύνολο	200	100	200	100	200	100

Στην ερώτηση-ιεράρχηση αναγκών που καλύπτει ο γάμος, ως πρώτη επιλογή για το 31,5% των ερωτηθέντων ήταν η «κάλυψη συναισθηματικών αναγκών»

Για το 18%, σπουδαιότερη ανάγκη που καλύπτει ένας γάμος είναι το «αίσθημα του ανήκειν» και η «αποφυγή της μοναξιάς». Τις «οικονομικές ανάγκες» θεωρεί το 17% πως είναι η σημαντικότερη ανάγκη την οποία καλύπτει ο γάμος.

Δεύτερη επιλογή –για το 25% του δείγματος, όσον αφορά την ιεράρχηση των αναγκών που καλύπτει ο γάμος, είναι οι «αναπαραγωγικές ανάγκες» Ακολουθεί η απάντηση «κάλυψη συναισθηματικών αναγκών» με 18%, και το μικρότερο ποσοστό έχουν οι οικονομικές ανάγκες και η κοινωνική καταξίωση 7,5%. Ως τρίτη επιλογή για το 20,5% χαρακτηρίζονται οι αναπαραγωγικές ανάγκες. Με σχεδόν ίδιο ποσοστό 20% παρουσιάζεται το αίσθημα ανήκειν και αποφυγή μοναξιάς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 Βαθμός επιρροής για το γάμο από: αντιλήψεις οικογένειας, θρησκεία, σχέση γονέων, φόβο διαζυγίου ,και κυρίαρχες κοινωνικές αντιλήψεις

Επιρροή αντιλήψεων για γάμο	καθόλου σημαντικό		λίγο σημαντικό		μέτρια σημαντικό		πολύ σημαντικ ό		παρά πολύ σημαντικό		σύνολο	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Απόψεις οικογένειας	37	18,5	26	13,0	40	20,0	48	24,0	46	23,0	197	98,5
Θρησκεία	64	32,0	43	21,5	39	19,5	31	15,5	19	9,5	196	98,0
Σχέση γονέων	30	15	25	12,5	38	19,0	52	26,0	52	26,0	197	98,5
Φόβο διαζυγίου	59	29,0	39	19,5	37	18,5	31	15,5	30	15,0	196	98,0
Κοινωνικές αντιλήψεις	47	23,5	48	24	45	22,5	40	20,0	16	8,0	196	98,0

ΑΠΟΨΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Από τις απόψεις τις οικογένειας τους, έχει επηρεαστεί «πολύ» το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος 24% και το 23% απάντησε «πάρα πολύ».

Μέτρια έχει επηρεαστεί το 20% των ερωτηθέντων.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Το 32% δηλώνει καθόλου επηρεασμένο από τη θρησκεία του σε ότι αφορά τις αντιλήψεις του για το γάμο. Λίγο επηρεασμένο παρουσιάζεται το 21,5% και μέτρια το 19,5%.

ΣΧΕΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

Από τη σχέση που έχουν οι γονείς τους, οι αντιλήψεις του δείγματος για το γάμο έχουν επηρεαστεί πολύ και πάρα πολύ με ποσοστό 26% και στις δύο απαντήσεις.

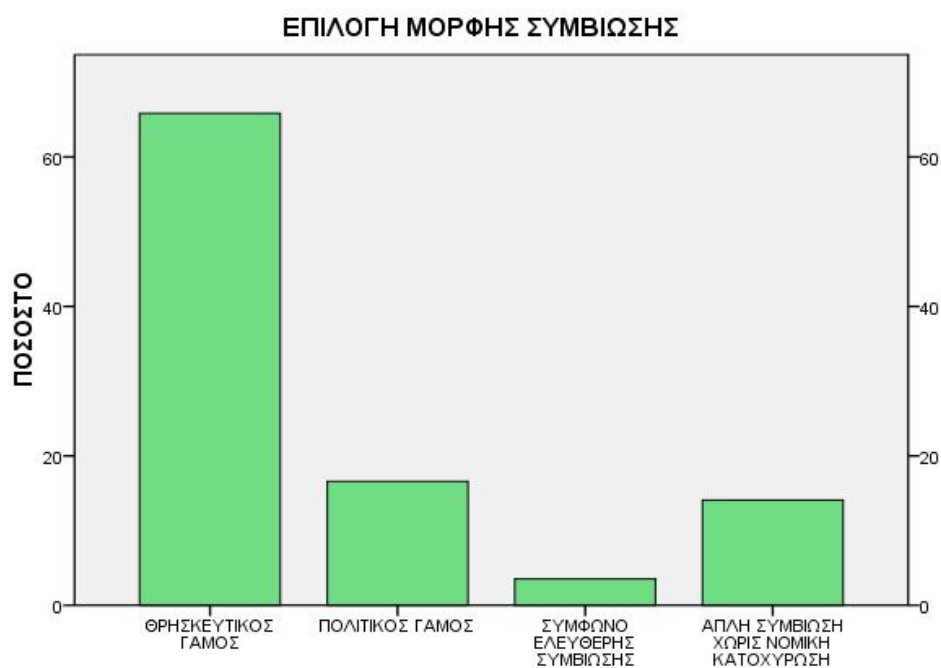
Μέτρια επιρροή από τη σχέση των γονιών τους, δηλώνει πως έχει το 19%.

ΦΟΒΟΣ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Από το φόβο του διαζυγίου, οι αντιλήψεις του δείγματος για το γάμο δεν έχουν επηρεαστεί καθόλου για το 29,5%.

Λίγο δηλώνει πως έχει επηρεαστεί το 19,5% και μέτρια το 18,5%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Footnote

Στη συντριπτική πλειοψηφία τους (65,5%) τα άτομα του δείγματος θα επέλεγαν θρησκευτικό γάμο, ενώ μόλις το 16,5% θα επέλεγαν τον πολιτικό γάμο. Απλή συμβίωση χωρίς νομική κατοχύρωση θα επέλεγε το 14% ενώ μόλις το 3,5% θα επέλεγε το Σ.Ε.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12:

Ενημέρωση για το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης	N	%
Καθόλου	47	23,5
Λίγο	64	32,0
Μέτρια	62	31,0
Πολύ	17	8,5
Παρά πολύ	8	4,0
Δεν απάντησαν	2	1,0
Σύνολο	200	100

Σύμφωνα με τον πίνακα 12, τα μεγαλύτερα ποσοστά του δείγματος, θεωρούν πως είναι λίγο(32%)και μέτρια(31%)ενημερωμένο σχετικά με το θεσμό του Σ.Ε.Σ. Καθόλου ενημερωμένο θεωρεί τον εαυτό του το 23,5%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Πληροφόρηση σχετικά με Σ.Ε.Σ	σωστό		λάθος		δε γνωρίζω		σύνολο	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Μορφή χαλαρού γάμου	72	36,0	56	28,0	67	33,5	195	97,5
Εργασιακά δικαιώματα	41	20,5	49	24,5	106	53,0	196	98,0
Εναλλακτική μορφή διαβίωσης	117	58,5	33	16,5	46	23,0	196	98,0
Κατοχύρωση δικαιωμάτων-αποφυγή διαζυγίου	77	38,5	38	19,0	79	39,5	194	97,0

ΜΟΡΦΗ ΧΑΛΑΡΟΥ ΓΑΜΟΥ

Δεδομένου ότι, η σωστή απάντηση είναι πως το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης δεν είναι μορφή χαλαρού γάμου, το 36% του δείγματος το οποίο είναι και το μεγαλύτερο ποσοστό, απάντησε λάθος στην ερώτηση, και μόλις το 28% έδωσε τη σωστή απάντηση. Το 33,5% του συνόλου δεν γνώριζε να απαντήσει.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Σωστή απάντηση είναι πως το Σ.Ε.Σ, κατοχυρώνει δικαιώματα ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά και περιουσιακά των γυναικών που δεν εργάζονται αλλά και όσων εργάζονται. Επομένως, σωστά απάντησε το 24,5% ενώ λάθος το 20,5%. Το μεγαλύτερο ποσοστό 53% δήλωσε άγνοια.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Εφόσον η σωστή απάντηση στην παραπάνω ερώτηση είναι πως, όντως το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, είναι εναλλακτική μορφή διαβίωσης, το μεγαλύτερο ποσοστό 58%, απάντησε σωστά και το 16,5% απάντησε λάθος.

Το 23% δεν είχε άποψη

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ-ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Στην παραπάνω ερώτηση, σωστά απάντησε το 38,5% και λανθασμένα το 19%, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό 39,5% δεν γνώριζε την απάντηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Πρέπει να ισχύσει το Σ.Ε.Σ για τα ομοφυ/φιλα ζευγάρια	N	%
Ναι	98	49,0
Όχι	36	18,0
Δεν έχω άποψη	23	11,5
Δεν απάντησαν	43	21,5
Σύνολο	200	100

Στην ερώτηση εάν το Σ.Ε.Σ θα πρέπει να ισχύει εκτός από τα ετερόφυλα και σε ομοφυλόφιλα ζευγάρια, το μεγαλύτερο ποσοστό(49%) απάντησε θετικά, ενώ μόνο το 18% τάχθηκε κατά της άποψης αυτής.

Σε ποσοστό 11,5 οι ερωτηθέντες δεν είχαν άποψη ενώ το 21,5 % δεν απάντησε στην ερώτηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15 Συσχέτιση θεσμού γάμου- απόκτησης παιδιού

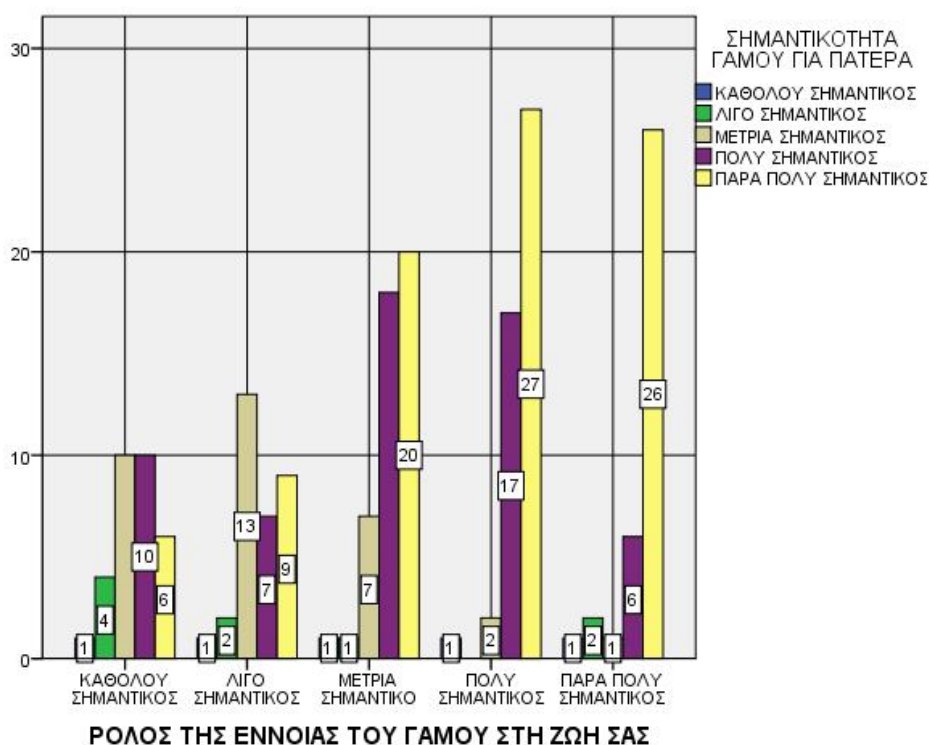
			Σημαντικότητα απόκτησης παιδιού					P VALUE
			καθόλου σημαντικό	λίγο σημαντικό	μέτρια σημαντικό	πολύ σημαντικό	πάρα πολύ σημαντικό	
Σημαντικότητα γάμου	καθόλου σημαντικό	N	5	11	6	8	5	0,000
		%	71,4	40,7	12,5	16,7	7,2	
	λίγο σημαντικό	N	2	8	15	3	3	
		%	28,6	29,6	31,3	6,3	4,3	
	μέτρια σημαντικό	N	0	6	17	12	14	
		%	0	22,2	35,4	25,0	20,3	
	πολύ σημαντικό	N	0	2	7	19	20	
		%	0	7,4	14,6	39,6	29,0	
	παρά πολύ σημαντικό	N	0	0	3	6	27	
		%	0	0	6,3	12,5	39,1	

Στον πίνακα 15, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test), διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: η πρώτη μεταβλητή είναι ο βαθμός σημαντικότητας της έννοιας της απόκτησης παιδιού και η δεύτερη μεταβλητή είναι η σημαντικότητα της έννοιας του γάμου. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή.

Επομένως βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις μεταβλητές αφού **P VALUE=0,00**

ΓΡΑΦΗΜΑ 4:

Συσχέτιση θεσμού γάμου για ερωτωμένους- θεσμού γάμου για τον πατέρα τους

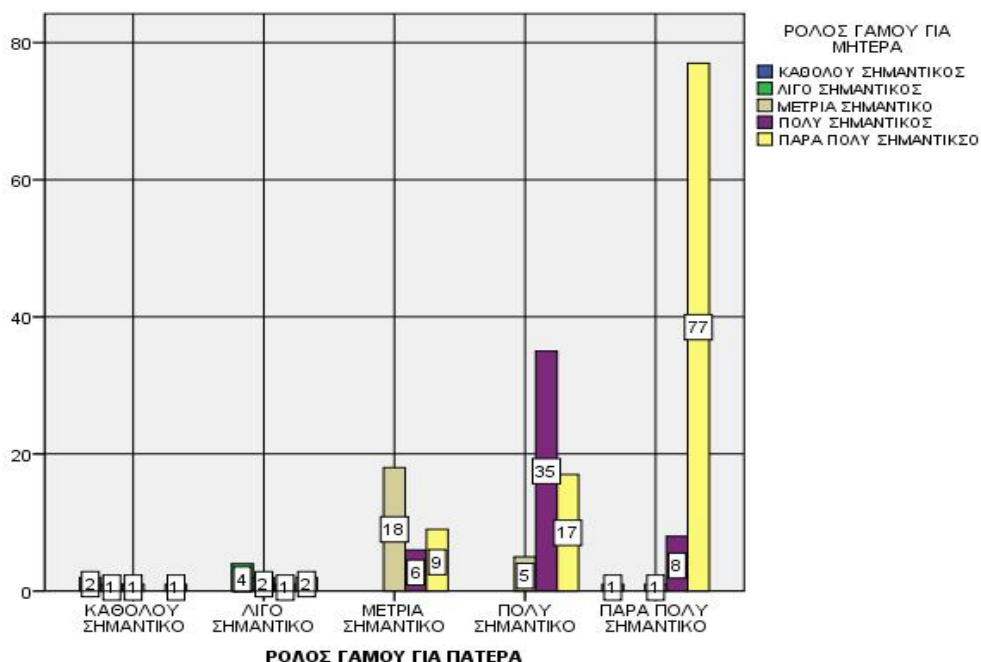

Στο γράφημα 4, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) αφού έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: το βαθμό σημαντικότητας του θεσμού του γάμου για τους ερωτώμενους και το βαθμό σημαντικότητας του θεσμού του γάμου για τους πατέρες τους. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Επομένως βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις μεταβλητές αφού P VALUE=0,00 και $\chi^2=49,787$

ΓΡΑΦΗΜΑ 5: Σημαντικότητα γάμου για μητέρα- σημαντικότητα γάμου για πατέρα

Εδώ, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: το βαθμό σημαντικότητας του θεσμού του γάμου για τις μητέρες και το βαθμό σημαντικότητας του θεσμού του γάμου για τους πατέρες των ερωτωμένων.

Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05, η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Επομένως βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις μεταβλητές αφού P VALUE=0,00 και $\chi^2=240,4$

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

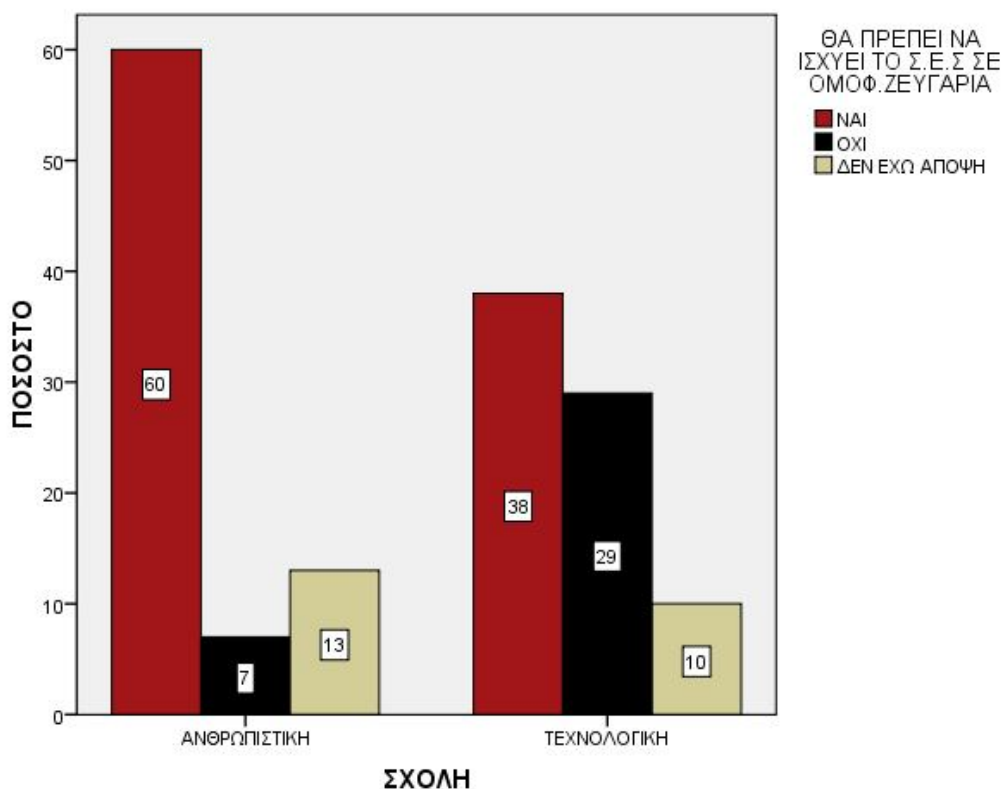
Συσχέτιση φύλου-σχολής

ΦΥΛΟ	ΣΧΟΛΗ		P-VALUE
	ανθρωπιστική	τεχνολογική	
άντρας	v	6	72
	%	6,0	72,0
γυναίκα	N	94	28
	%	94,0	28,0

Στον πίνακα 16, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi-square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: η πρώτη μεταβλητή φύλο με δυο κατηγορίες άνδρας-γυναίκα και η δεύτερη μεταβλητή η σχολή φοίτησης με δυο κατηγορίες ΣΕΥΠ-ΣΤΕΦ. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Άρα υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο φύλο και στην σχολή φοίτησης. Ειδικότερα βρέθηκε ότι στη ΣΕΥΠ φοιτούν περισσότερο γυναίκες με ποσοστό 94% και άντρες με 6% σε σχέση με την ΣΤΕΦ όπου φοιτούν 72% άντρες και 28% γυναίκες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Συσχέτιση σχολής-άποψη για το αν το Σ.Ε.Σ θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

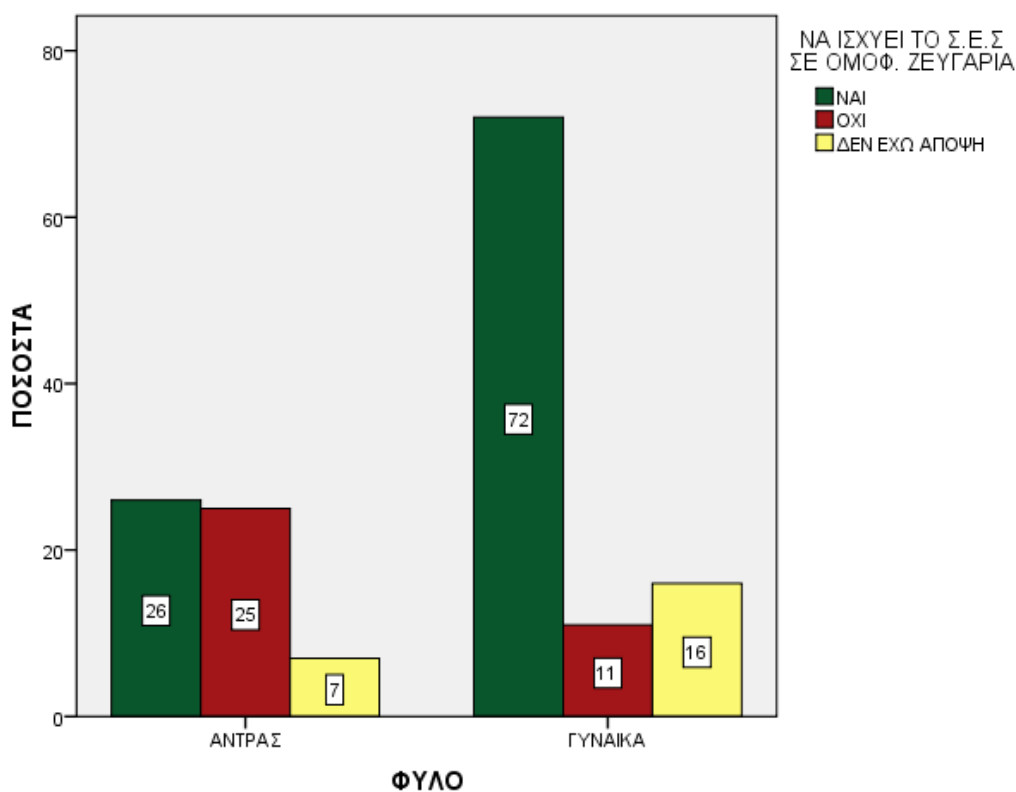

Στο παραπάνω γράφημα χρησιμοποιήθηκε χ^2 τεστ εφόσον έχουμε δυο κατηγορικές μεταβλητές: Τη σχολή με δύο κατηγορίες (ανθρωπιστική και τεχνολογική) και την άποψη αν το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, με 2 κατηγορίες (ναι-όχι).

Από το στατιστικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι $\chi^2=18,724$ με επίπεδο σημαντικότητας $p.value=0,000$.

Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0,05 η υπόθεση ανεξαρτησίας απορρίπτεται. Επομένως η σχολή είναι εξαρτημένη με την άποψη των ερωτωμένων σχετικά με το αν το σύμφωνο θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7 Συσχέτιση φύλου –άποψης για το αν το σεξ θα πρέπει να ισχύει και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια

Ho: το φύλλο δεν είναι στατιστικά σημαντική μεταβλητή ($sig>0.05$)

H1: το φύλλο είναι στατιστικά σημαντική μεταβλητή ($sig<0,05$)

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε χ^2 τεστ διότι έχουμε δυο κατηγορικές μεταβλητές: το φύλλο με δύο κατηγορίες (άντρας-γυναίκα) και την άποψη αν το

σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια με 2 κατηγορίες (ναι-όχι).

Από το στατιστικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι $\chi^2=21,304$ με επίπεδο σημαντικότητας $p.value=0,000$.

Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0,05, η υπόθεση ανεξαρτησίας απορρίπτεται. Επομένως το φύλο είναι εξαρτημένο με την άποψη των ερωτώμενων σχετικά με το αν το σύμφωνο θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Επίσης, έγινε δοκιμή για την πιθανή ύπαρξη συσχέτισης μεταξύ των παρακάτω μεταβλητών, αλλά δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση:

- Θρησκεία-φύλο.
- Μόνιμη σχέση –φύλο.
- Σημαντικότητα της έννοιας γάμου-φύλο.
- Σημαντικότητα της έννοιας του γάμου-ηλικία.
- Σημαντικότητα της έννοιας της εργασίας-φύλο.
- Συσχέτιση σημαντικότητας θεσμού γάμου για ερωτώμενους με σημαντικότητα γάμου για μητέρα τους.
- Πληροφόρηση για Σ.Ε.Σ –σχολή.
- Πληροφόρηση για Σ.Ε.Σ-φύλο.

Συμπεράσματα:

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από την παρούσα έρευνα, προέκυψε ότι το δείγμα μας, περιλαμβάνει μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών απ' ό τι των αντρών.

Από το δείγμα αυτό, των 200 ατόμων, ακριβώς το μισό, παρακολουθεί μαθήματα ανθρωπιστικής σχολής ενώ το άλλο μισό, φοιτά σε τεχνολογική σχολή.

Από τα τρία τμήματα της τεχνολογικής σχολής,(ηλεκτρολογία, εφαρμοσμένη πληροφορική και δομικών έργων) περισσότεροι φοιτητές παρακολουθούν το τμήμα της ηλεκτρολογίας.

Όσον αφορά την ηλικία, η πλειοψηφία των φοιτητών ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 18-21 ετών και είναι τριτοετείς.

Στην πλειονότητα τους, έχουν ζήσει ή ζουν σε πόλη τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους.

Στην ερώτηση αν έχουν μόνιμη συντροφική σχέση, απάντησε θετικά το μισό δείγμα και αρνητικά το άλλο μισό.

Για τους περισσότερους, οι έννοιες: εργασία, φιλία, κοινωνική αναγνώριση και απόκτηση παιδιού είναι πάρα πολύ σημαντικές για τη ζωή τους, ενώ η έννοια της θρησκείας αποτελεί για τους περισσότερους, έννοια μέτρια σημαντική.

Ενώ ο θεσμός του γάμου είναι μέτρια έως πολύ σημαντικός για τους περισσότερους ερωτώμενους, για τους γονείς αυτών, αποτελεί μια πάρα πολύ σημαντική έννοια. Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για τους λόγους που οδηγούν ένα ζευγάρι στη σύναψη γάμου, προκύπτει πως, η κάλυψη συναισθηματικών αναγκών είναι ο λόγος που οι περισσότεροι θεωρούν σπουδαιότερο λόγο.

Σε ότι αφορά τις ανάγκες που καλύπτει ο γάμος, η πλειοψηφία του δείγματος δήλωσε πως ο γάμος καλύπτει συναισθηματικές και αναπαραγωγικές ανάγκες καθώς και την ανάγκη για την αποφυγής της μοναξιάς.

Μηδαμινή είναι η επιρροή των απόψεων του δείγματος για το γάμο από τη θρησκεία καθώς επίσης και από το φόβο διαζυγίου.

Μεγάλη είναι όμως η επιρροή από την οικογένεια τους και πολύ μεγαλύτερη από τη σχέση που έχουν (ή είχαν) οι γονείς τους (σε περίπτωση που έχουν χωρίσει).

Στο θέμα της μορφής συμβίωσης που θα επέλεγαν, οι περισσότεροι «ψηφίζουν» θρησκευτικό γάμο, με μεγάλη διαφορά, έναντι των λοιπών μορφών συμβίωσης.

Από τις ερωτήσεις τύπου σωστό-λάθος, διαπιστώθηκε ότι το δείγμα μας είναι ελάχιστα ενημερωμένο για το Σ.Ε.Σ, όπως άλλωστε και δήλωσε.

Οι περισσότεροι από το δείγμα είναι υπέρ της άποψης πως, το ΣΕΣ, θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, όπως άλλωστε συμβαίνει και στις υπόλοιπες χώρες.

Συσχετίσεις μεταβλητών του ερωτηματολογίου

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις συσχετίσεις ανάμεσα στις κλίμακες και τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου είναι τα εξής:

Όσον αφορά την συσχέτιση ανάμεσα στο ρόλο του γάμου και στο ρόλο της απόκτησης παιδιού, βρέθηκε πως οι δύο αυτές μεταβλητές επηρεάζονται σημαντικά.

Όσο περισσότερο σημαντικός είναι ο γάμος, τόσο περισσότερο σημαντική είναι και η απόκτηση ενός παιδιού για το δείγμα.

Όσον αφορά τη συσχέτιση του ρόλου του γάμου για τους ερωτώμενους και το ρόλο που παίζει ο γάμος για τους πατέρες τους, προέκυψε πως οι μεταβλητές επηρεάζονται μεταξύ τους, δηλαδή όσο λιγότερο σημαντικός είναι ο γάμος για τους ερωτώμενους, τόσο λιγότερο σημαντικός είναι και για τους πατέρες τους.

Το ίδιο αποτέλεσμα ισχύει και για την επόμενη συσχέτιση, ανάμεσα στο ρόλο του γάμου για τις μητέρες και τον ίδιο ρόλο για τους πατέρες.

Επομένως βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις μεταβλητές «ρόλος γάμου» για πατέρα και μητέρα.

Επίσης βρέθηκε πως, υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο φύλο και στην σχολή φοίτησης αφού γίνεται φανερό από τα αποτελέσματα, πως στη ΣΕΥΠ φοιτούν περισσότερες γυναίκες σε σχέση με την ΣΤΕΦ, όπου η πλειοψηφία των φοιτητών είναι άντρες.

Σχετικά με τη συσχέτιση ανάμεσα σε σχολή και την άποψη για σύμφωνο και ομοφυλόφιλα ζευγάρια, βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση, αφού η πλειοψηφία της σχολής της ΣΕΥΠ δηλώνει ότι θα έπρεπε το ΣΕΣ να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, ενώ οι περισσότεροι ερωτώμενοι από την ΣΤΕΦ, φέρονται περισσότερο ρατσιστικά και αρνούνται η σχετική νομοθεσία να επεκταθεί σε ομοφυλόφιλους.

Τέλος, βλέπουμε πως το φύλο είναι κι αυτό εξαρτημένο με την άποψη των ερωτωμένων σχετικά με το αν το σύμφωνο θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, αφού η πλειοψηφία των γυναικών απαντά θετικά στην ερώτηση, ενώ η πλειοψηφία των αντρών αρνητικά.

Βιβλιογραφία

- Γαρδίκη, R., Κελπερής, V., Μουρίκη, Μυριζάκης, Παραδέλλης & Τεπέρογλου, (1999). «*Νέοι: Διάθεση χρόνου- Διαπροσωπικές σχέσεις*» Τόμος Α', Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, (1997-1999), «*Οι νέοι του καιρού μας: Αξίες, στάσεις και αντιλήψεις της Ελληνικής Νεολαίας*», Αθήνα: Παπαζήση
- Επιμ. Λαμπίρη-Δημάκη, (1997). «*Η κοινωνιολογία στην Ελλάδα σήμερα 1988-1996*». τόμος Β', Αθήνα: Παπαζήση.
- Κατάκη, Δ. Χ., (1998). «*Οι τρεις ταυτότητες της ελληνικής οικογένειας*» . Αθήνα: Κέδρος
- Κιρκ, Μ.(2002).«*Διαζύγιο*» Αθήνα: Άγκυρα
- Κουμάντος, Γ. Α,(1982). «*Παραδόσεις οικογενειακού δικαίου*», τόμος Α Αθήνα: Σάκκουλας.
- Κουσίδου Τ.(1989). «*η κοινωνική εργασία στην υιοθεσία και στην αναδοχή*»Αθήνα: κέντρο βρεφών «η μητέρα»
- Martin H.(1998). «*χωρισμός και διαζύγιο*» Αθήνα: Ελληνικά γράμματα
- Μισέλ Α.(1987). «*Κοινωνιολογία της οικογένειας και του γάμου*» Αθήνα: Gutenberg.
- Μουσούρου Μ. Λ., (1993). «*Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας*», Αθήνα: Gutenberg.
- Μουσούρου, Μ. Λ (2005). «*Οικογένεια και οικογενειακή πολιτική*» Αθήνα: Gutenberg
- Satir, V., (1988). «*Πλάθοντας ανθρώπους*», Αθήνα: Κέδρος.
- Τεπέρογλου, Α,(1999).«*Οικογένεια, γάμος, θεσμοί: Απόψεις και αντιλήψεις των έγγαμων νέων αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας Ν. Θεσσαλονίκη*»
- Χουρδάκη Μ. (1992). «*οικογενειακή ψυχολογία*» Αθήνα: Γρηγόρη

Ηλεκτρονική βιβλιογραφία

- (Βαρνάβας Α.2011) «*ζευγάρια στα δικαστήρια*»
(<http://journalism.gr/home/news/57-2010-11-28-15-47-38/216-2011-03-26-18-13-23.html>)
- Μεσσήνης, Σ. (2011) «*Οι μορφές της σύγχρονης οικογένειας και οι επιδράσεις στα μέλη τους.*»
(<http://sites.google.com/site/stmessinis/ArxikiSelida/morphes-synchrones-oikogeneias>)
- (<http://www.heraklion.gr/foreigner/civil-marriages/greek-marriage.html>)
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=11360>
- (<http://www.citypress.gr/index.html?action=article&article=53766p>)
- www.tanea.gr/default.asp?artid=4601003&ct=1&pid=2)
- <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artid=4594958>
- (<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=191331>)
- (http://www.istorikathemata.com/2010/10/blog-post_12.html.)
- (http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/dogma/dogmatics_vaptisi.htm)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:

Ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ:

Απόψεις ανύπαντρων φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους παραδοσιακούς και σύγχρονους τρόπους διαβίωσης.

Τι γνωρίζουν οι νέοι για αυτό;

Αφορά μόνο τις ετερόφυλες ή καλύπτει και τις ομοφυλόφιλες σχέσεις ;

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός της διεξαγωγής του ερωτηματολογίου, είναι να διερευνηθούν οι απόψεις των ανύπαντρων φοιτητών, για τους παραδοσιακούς τρόπους διαβίωσης (θρησκευτικός γάμος, πολιτικός γάμος, σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης) και η πληροφόρηση που έχουν γύρω από αυτή τη σχετικά καινούρια μορφή συμβίωσης, το «σύμφωνο της ελεύθερης διαβίωσης»

ΦΟΡΕΑΣ:

Τ.Ε.Ι: Κρήτης,

Σχολή: Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας

Τμήμα: Κοινωνικής Εργασίας

ΠΛΑΙΣΙΟ:

Η συγκεκριμένη έρευνα, υλοποιείται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της Μαυροφοράκη Ευαγγελίας με υπεύθυνη καθηγήτρια την κα Ράτσικα Νικολέτα.

(Διαβεβαιώνετε πως το ερωτηματολόγιο διεξάγεται για τους σκοπούς της πτυχιακής εργασίας και μόνο, πράγμα που συνεπάγεται την τήρηση απόλυτης εχεμύθειας
Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας)

Ηράκλειο 2011

1) ΦΥΛΟ:

2) ΣΧΟΛΗ:

3) ΤΜΗΜΑ:

4) ΗΛΙΚΙΑ:

5) ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ:(γράψτε το εξάμηνο φοίτησης)

6) Πού έχετε ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής σας;

(υπογραμμίστε την απάντηση που σας αντιπροσωπεύει)

α. Χωριό (έως 2.000 κατοίκους)

β. Κωμόπολη (έως 10.000 κατοίκους)

γ. Πόλη (έως 50.000 κατοίκους)

δ. Αθήνα-Θεσσαλονίκη

7) Τι ρόλο παίζει η θρησκεία στη ζωή σας;

(Υπογραμμίστε)

α. Καθόλου σημαντικό

β. Λίγο σημαντικό.

γ. Μέτρια-αρκετά σημαντικό.

δ. Πολύ σημαντικό.

ε. Πάρα πολύ σημαντικό.

8) Έχετε μόνιμη συντροφική σχέση;

α. Ναι.

β. Όχι.

9) Τι σημαντικότητα έχουν για σας τα παρακάτω:

(βάλτε «τικ» στο κάθε τετράγωνο) 1=καθόλου σημαντικό, 2=λίγο σημαντικό, 3=μέτρια σημαντικό, 4=πολύ σημαντικό, 5=πάρα πολύ σημαντικό

(Τα παραπάνω ισχύουν σε όλες τις ερωτήσεις με κλίμακα από το 1 έως το 5.)

	1	2	3	4	5
Γάμος					
Εργασία					
Απόκτηση παιδιού					
Κοινωνικές σχέσεις – φιλία					
Κοινωνική αναγνώριση					

10) Πόσο σημαντικός είναι για την οικογένειά σας ο θεσμός του γάμου:

	1	2	3	4	5
Για τον Πατέρα σας					
Για τη Μητέρα σας					

11) Ποιοι λόγοι κατά την γνώμη σας ωθούν ένα ζευγάρι στη σύναψη γάμου:

(βάλτε τικ μόνο σε ένα τετράγωνο)

- α. Κάλυψη συναισθηματικών αναγκών
- β. Αναπαραγωγικοί λόγοι
- γ. Κοινωνικοί λόγοι
- δ. Άλλο

12)Ιεραρχείστε με αριθμητική σειρά από το 1 έως το 3 ποιες από τις παρακάτω ανάγκες καλύπτει ο γάμος.

(ιεραρχήστε μονάχα 3 επιλογές από τις 7)

- α. οικονομικές ανάγκες
- β. κάλυψη συναισθηματικών αναγκών
- γ. κάλυψη αναγκών στενότερης επικοινωνίας
- δ. αναπαραγωγικές ανάγκες
- ε. σεξουαλικές ανάγκες
- στ. κοινωνική καταξίωση
- ζ. αίσθημα “ανήκειν”-αποφυγή μοναξιάς

13)Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι οι απόψεις σας για το γάμο έχουν επηρεαστεί από:

(βάλτε τικ στο κάθε τετράγωνο)

	1	2	3	4	5
Απόψεις οικογενειακού περιβάλλοντος για το γάμο					
Θρησκεία					
Σχέση γονέων					
Φόβο διαζυγίου					
Κυρίαρχες κοινωνικές αντιλήψεις/κοινωνικός περίγυρος					

14)Εσείς ποια μορφή νόμιμης συμβίωσης θα επιλέγατε;

- α. Θρησκευτικό γάμο
- β. Πολιτικό γάμο
- γ. Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης
- δ. Απλή συμβίωση

15) Πόσο πληροφορημένοι είστε για το Σύμφωνο ελεύθερης Συμβίωσης;

- α. Καθόλου
- β. Λίγο
- γ. Μέτρια-αρκετά
- δ. Πολύ
- ε. Πάρα πολύ

Απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα που αφορούν την πληροφόρησή σας σχετικά με το Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης :

16) Το Σύμφωνο είναι μορφή γαλαρού γάμου.

- Σωστό
- Λάθος
- Δεν ξέρω-δεν απαντώ

17) Το Σύμφωνο ελεύθερης Συμβίωσης κατοχυρώνει κυρίως δικαιώματα ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά και περιουσιακά των γυναικών που δεν εργάζονται;

- Σωστό
- Λάθος
- Δε γνωρίζω

18) Το Σύμφωνο είναι εναλλακτική μορφή μόνιμης και νόμιμης συμβίωσης;

- Σωστό
- Λάθος
- Δε γνωρίζω

19) Το Σύμφωνο ελεύθερης Συμβίωσης καθιστά τα δύο άτομα συζύγους με όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις με διαφορά την αποφυγή του διαζυγίου σε περιπτώσεις χωρισμού.

Σωστό

Λάθος

Δε γνωρίζω

20)Είναι γεγονός ότι το Σύμφωνο ελεύθερης Συμβίωσης στην Ελλάδα, αφορά μονάχα τα ετερόφυλα ζευγάρια.

Θεωρείτε ότι θα πρέπει να επεκταθεί και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

Σωστό

Λάθος

Δ.Ξ/ΔΑ

Ευχαριστούμε πολύ για το χρόνο που διαθέσατε.